

Gemeente Utrecht

2 0 1 4

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

3^e vergadering, 30 januari 2014, avond

Openbare vergadering van de gemeenteraad van Utrecht, gehouden op donderdag 30 januari 2014 te 20.00 uur.

Aanwezig zijn de leden: Van Asperen, Baş, Beerlage, De Boer, Bos, Bottse, Bouazani, Buunk, Van Corler, Dibi, Dijk, Eggermont, Fokke, Flipse, Geldof, Van Gemert, Gilissen, Haage, Hakbijl, Hamid, Ikkersheim, İşik, Kleuver, Koopmans, Mos, Mulder, Oldenburg, Paardekooper, Post, Rollingswier, Roodenburg, Rottier, Rijpma, Van Schie, Schipper, Smid, Verschuure, Vink, De Vries, Van Waveren, Wijmenga, Wijntuin en Zwanenberg.

Afwezig zijn de leden: Kroes en Kuijper.

Tevens zijn aanwezig de wethouders: Everhardt, Isabella, Kreijkamp, Lintmeijer, De Rijk en Spigt.

Voorzitter: de heer mr. J.H.C. van Zanen, burgemeester.

Griffier: de heer M. Kiewik, plaatsvervangend raadsgriffier.

Opening van de vergadering.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hartelijk welkom allemaal, ook de mensen op de publieke tribune, leden van het college en de mensen thuis die kijken of luisteren.

Drie leden hebben zich afgemeld, te weten mevrouw Kroes en de heren Kuijper en Rottier.

Ik geef eerst wethouder Lintmeijer het woord voor het doen van een mededeling over een ongeluk met een bus en een fietser op de Stroomrugbaan.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Eergisteren werden wij opgeschrikt door een tragisch ongeval op de busbaan bij de Stroomrugbaan waarbij een dodelijk gewond slachtoffer is te betreuren. De burgemeester heeft gisteren namens ons allen de condoleances aan de familie overgebracht. Natuurlijk gaan ook vandaag onze gedachten en ons medeleven uit naar de familie van het slachtoffer en naar de andere betrokkenen in Vleuten en daarbuiten.

Ik ben mij er zeer van bewust dat dit een onderwerp is waarvoor veel mensen in Vleuten en Leidsche Rijn zich hard maken. Het heeft de afgelopen tijd ook onze nadrukkelijke aandacht gehad op verschillende plekken in Leidsche Rijn. Na een eerder ongeval op de Stroomrugbaan hebben wij de situatie ter plekke bekeken. Wij hebben gesprekken gevoerd met verkeersgebruikers waaronder ook buschauffeurs. Op basis daarvan is een aantal aanpassingen aan de verkeerslichten gedaan. Wij dachten dat daardoor een bijdrage aan de verkeersveiligheid was geleverd. Helaas is die onvoldoende gebleken.

Natuurlijk wil ik net als iedereen de precieze toedracht van het ongeluk weten. Ik wacht op het nauwkeurige verslag dat de politie daarover maakt. Ik wil de toedracht kennen om de best mogelijke oplossingen te vinden die op die plek mogelijk zijn.

Ik wil ook een slag dieper kijken naar wat rondom de busbaan gebeurt. Ik heb gisteren alvast een extra aantal borden laten plaatsen om aan te geven dat fietsers voor hun eigen veiligheid de aangegeven route over het fietspad moeten volgen. Er ligt een aantal voorstellen voor het verleggen van het fietspad op de Sporesingel. Wij willen dat fietsers een betere route naar de kruising krijgen, waardoor zij op een gemakkelijke manier kunnen oversteken. Daarvoor zijn verschillende varianten. De extra vraag die ik de onderzoekers na het ongeval heb gesteld, is of de gekozen oplossing meteen goed is. Daarom heb ik naast alle verkeerskundige zaken ook gevraagd of een adviseur voor verkeerskundig gedrag de plek en de mogelijke oplossingen kan bekijken.

Het gaat mij er niet om of alles naar behoren werkt en goed is afgesteld, maar ik wil ook wat meer zicht hebben op de psychologie van de weggebruiker. Ik wil weten waarom mensen zich op die plek gedragen zoals zij zich gedragen.

Wij kunnen hen misschien op een positieve manier beïnvloeden.

Ik verwacht de uitkomst van de aanvulling op het onderzoek over de situatie op de Stroomrugbaan samen met een voorstel over een aantal quick-wins binnen twee weken. Ik zal dan een besluit nemen over hoe wij de situatie veiliger kunnen maken. Ik zal daarvoor met voorrang financiële dekking zoeken in de bestaande bereikbaarheidsbudgetten. Het geld mag daarbij geen knelpunt zijn.

Als ik de uitkomsten heb en daaruit conclusies heb getrokken, zal ik de raad uiteraard daarover informeren. Dan kan elk debat dat de raad nodig acht daarover plaatsvinden. De bevindingen van het onderzoek zal ik uiteraard ook betrekken bij andere plekken op de busbaan waar dat opportuun is.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Een groot aantal van u was zojuist aanwezig toen ik voorafgaande aan deze vergadering beneden in de hal een groot aantal handtekeningen in ontvangst nam van de bewonerswerkgroep Leidseweg. Zij zijn tegen de herinrichting van de Leidseweg. Ik overhandig de handtekeningen aan de griffier. Het college zal er zo snel mogelijk op reageren.

Ik wil de heer Ikkersheim en zijn echtgenote Carlijn feliciteren met de geboorte van hun zoon Fedde.

(Applaus.)

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Voorzitter! Hartelijk dank. Ik dank ook de collega's in de raad. Er volgt nog een traktatie, maar niet vanavond.

De **VOORZITTER**: U bent aan het smeren nog niet toegekomen. Wij hebben daarvoor enig begrip.

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De agenda wordt z.h.o. vastgesteld.

Notulen van de openbare vergaderingen van 14 november, 3 december en 19 december 2013.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Bekrachtiging geheimhouding.

De voorzitter verzoekt op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de geheimhouding te bekrachtigen van de bijlagen behorende bij het voorstel Jaargang 2014, nr. 6.

Z.h.o. wordt overeenkomstig het verzoek van de voorzitter besloten.

Lijst van ingekomen stukken.

1. Een ingekomen brief d.d. 12 december 2013 van de Vereniging van Eigenaren Gildeveste Radboudveste en Moreelsepark, alhier, over de activiteiten in het Stationsgebied (98275).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening en de commissie Stad en Ruimte eind februari 2014 hierover te rapporteren.

2. Een ingekomen brief d.d. 12 december 2013 van de heer J.M. de K., alhier, over de aanvraag nachtopvang ongedocumenteerden (98570).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening, met een afschrift aan de commissie Mens & Samenleving.

3. Een ingekomen brief d.d. 12 december 2013 van de heer M.J.E.V., alhier, over het niet verstrekken van gemiddelde citoscores op buurt en wijkniveau in verband met privacy van burgers (98554).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

4. Een ingekomen afschrift d.d. 20 december 2013 van de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak te Den Haag, over het bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad en aanverwant (99321).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

5. Een ingekomen afschrift d.d. 20 december 2013 van de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak te Den Haag, over het bestemmingsplan Parkwijk-Langerak (99325).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

6. Een ingekomen brief d.d. 20 december 2013 van mevrouw A.M.S.t.B., alhier, over een bezwaarschrift (99427).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

7. Een ingekomen brief d.d. 20 december 2013 van de Provincie Utrecht, alhier, over het begrotingstoezicht 2014 (99620).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van de subcommissie Controle en Financiën, ter afdoening.

8. Een ingekomen brief d.d. 24 december 2013 van O.P. v.d. L., alhier, over een planschade Nieuw Hoog Catharijne (99892).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

9. Een ingekomen brief d.d. 29 december 2013 van mevrouw A.M.S. t. B., alhier, over de installatie van de nieuwe burgemeester (100086).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

10. Een ingekomen brief d.d. 31 december 2013 van mevrouw J.E. v.d. W., alhier, over afvalstoffenheffing en rioolheffing (99832).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

11. Een ingekomen brief d.d. 31 december 2013 van de heer T.D., alhier, over de bibliotheek++ (100012)

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

12. Een ingekomen mail d.d. 8 januari 2014 van M. d. R en mevrouw M. H., alhier, over het verlenen van 24-uurs vergunningen aan snackbars (440).

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

13. Een ingekomen brief d.d. 13 januari 2014 van mevrouw J.v.d.W, alhier, over intrekken brieven aan burgemeester en wethouders en Gemeenteraad (0010401).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

14. Een ingekomen brief d.d. 15 januari 2014 van de heer C.v.O, alhier, over opheffing gedeeltelijk geheimhouden collegebesluit "gerechtelijke stappen tegen V.O" (001476).

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening, met informatie aan de commissie Mens en Samenleving.

15. Een ingekomen brief d.d. 16 januari 2014 van het Bestuur Regio Utrecht, alhier, over de Vaststelling Regiobijdrage 2015 (002135).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

16. Een ingekomen brief d.d. 23 januari 2013, van de heer F.D., alhier, over de Structuurvisie Stationsgebied fase 2.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening, met informatie aan de commissie Stad en Ruimte.

17. Een ingekomen mail d.d. 27 januari 2013, van de Veiligheidsregio Utrecht, alhier, over de majeure projecten en onderzoeken en kadernota 2015.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, om advies.

1. Voorstel inzake ontheffing woonplaatsvereiste wethouder Spigt (Jaargang 2014, nr.1).

Z.h.o. wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

2. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan De Wetering (Jaargang 2014, nr. 2).

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! In het plangebied is The Wall gelegen, een symbool van de hoeveelheid leegstand in de stad. Zoals in de commissievergadering is gezegd, wil de VVD-fractie met deze stemverklaring de wethouder nogmaals oproepen om vaart te maken met de verdere flexibilisering en om met de eigenaar in gesprek te gaan om ervoor te zorgen de leegstand daar zo snel mogelijk te verminderen. Daarom stemt de VVD-fractie met het plan in.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! De heer Gilissen haalt mij de woorden uit de mond. Ik dank hem daarvoor. Behalve dat spoed moet worden gemaakt, verwachten wij ook een brief waarmee wij zicht krijgen op de termijnen voor de flexibilisering of op extra ruimte voor The Wall. Ook wij zullen voor het plan stemmen.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

3. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Leidsche Rijn Centrum Noord (Jaargang 2014, nr. 3).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

4. Voorstel tot vaststelling van de eerste wijziging van de Verordening marktgelden 2014 (Jaargang 2014, nr. 5).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

5. Voorstel inzake Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013 (Jaargang 2014, nr. 6).

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! In het eerste beslippunt wordt gewezen op de discussie die bij de voorjaarsnota zal terugkomen over de EUR 5,6 miljoen die uit het gemeentefonds wordt genomen. Er hangt een motie boven de markt van de fracties van ChristenUnie en D66, motie 51 uit 2013. Wij hopen dat bij de behandeling van de voorjaarsnota het voorstel in lijn is met motie 51 uit 2013, maar wij komen er op dat moment op terug. Met deze kanttekening kan mijn fractie met het voorstel instemmen.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

Vragenuurtje.

1. Vragen van de VVD-fractie inzake het portret van oud-burgemeester Wolfsen.

De heer **RIJMA** (VVD): Voorzitter! Precies een jaar geleden stond ik hier met een vergelijkbaar verhaal over een portret van een niet nader te noemen persoon. Wij kunnen met eigen ogen aanschouwen wat daarvan het resultaat is geworden, gezien het feit dat de meerderheid van de raad ertegen was: een mooie foto.

De traditie schrijft voor dat oud-burgemeesters van Utrecht vereeuwigd worden op een portret dat een plaats krijgt in het stadhuis van Utrecht. Onlangs heeft Aleid afscheid genomen als burgemeester. Er zal van hem een portret worden gemaakt. De fracties van D66, VVD, CDA, SP, Stadspartij Leefbaar Utrecht en de ChristenUnie vinden dit een mooie traditie. Wel vinden de fracties het jammer dat een gesloten procedure wordt gevoerd om te komen tot dit portret, waarvoor een budget van EUR 10.000,00 beschikbaar is.

De fracties denken dat een open procedure, waarbij iedere Utrechtse kunstenaar een voorstel kan doen voor een portret van oud-burgemeester Wolfsen, een win-win situatie oplevert. Het is een kans voor de volledige Utrechtse kunstwereld om dit bijzondere portret te vervaardigen en een open inschrijving leidt mogelijk ook tot een lager bedrag, omdat de prijs als een van de gunningscriteria kan worden meegenomen. Een nog samen te stellen jury kiest uiteindelijk het winnende portret.

Over de procedure rond de totstandkoming van dit portret hebben de fracties de volgende vragen: Welke criteria worden gehanteerd voor het plaatsen van nieuwe schilderijen aan de muur in de hal?

Klopt het dat er een gesloten procedure wordt gevoerd en dat er met een vast budget wordt gewerkt?

Is het college bereid de procedure open te stellen en alle Utrechtse kunstenaars die dat willen, te laten meedingen naar de opdracht? Zo nee, waarom niet?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de heer Rijma voor zijn vragen. Het is mooi dat hij refereert aan de lange traditie. Al sinds 1906 worden burgemeesters bij hun afscheid van de stad Utrecht geëerd met een portret. Ik weet echter niet hoe ver de traditie teruggaat van de procedure die wij de afgelopen keer hebben gebruikt. Wij hebben de adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving die de gemeente adviseert over kunst in de openbare ruimte en suggesties doet voor kunstenaars die in aanmerking komen om het portret te maken. Een criterium dat de commissie dan hanteert, is in hoeverre de kunstenaar in staat is tot portretteren. Als men een timmerman vraagt, dan wil men dat hij wat van hout afweet. Ook artistieke kwaliteit is belangrijk. Daarom roepen wij de hulp in van een adviescommissie.

Tot nog toe is het gebruikelijk dat de oud-burgemeester bij de selectie nadrukkelijk wordt betrokken. Men wil dat iemand zich kan vinden in de artistieke stijl van de portretterende. De adviescommissie wordt gevraagd om rekening te houden met de wensen van de betreffende burgemeester. Wat wij eerder niet hebben gedaan, maar wat wij zouden kunnen doen, is vooraf de oud-burgemeester vragen welk soort vereeuwiging hij op prijs stelt: een foto, een sculptuur, een schets, een ets of een ander soort kunstwerk.

Er is sprake van een half open procedure. Wij vragen de adviescommissie om mensen te selecteren hetgeen leidt tot een voordracht die met de oud-burgemeester wordt besproken.

Er is geen vast budget voor. Het budget dat is genoemd, is het richtbudget dat het portret van mevrouw Brouwer heeft gekost. De kosten worden meestal gedekt uit de cultuurbegroting. Er is geen hard bedrag aan verbonden.

Het is mogelijk om de procedure voor alle Utrechtse kunstenaars open te stellen.

Daar is niets op tegen. Ik wil meegeven dat als een open uitnodiging aan alle kunstenaars in de stad wordt gedaan, het maken van een selectie wordt overgelaten aan een adviescommissie voor beeldende kunst om te voorkomen dat wij de artistieke kwaliteit beoordelen. Mocht daar een variant uitkomen die tot een voorselectie leidt, dan zou het chic zijn om de oud-burgemeester te vragen waarin hij zich het meest kan vinden. Of dat goedkoper is, weet ik niet. Het leidt tot iets meer jurering. Wij zullen misschien voor een adviescommissie wat extra moeten betalen. Wij hebben tot nog toe van het richtbedrag gebruikgemaakt. Dat zal nu niet heel anders zijn.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik wil de vraag over de portretten aan de muur iets breder trekken. De CDA-fractie vindt het een mooie traditie dat mensen in de stad worden geëerd en dat dit zichtbaar wordt gemaakt. Wat mij betreft, zouden wij dat voor meer mensen kunnen doen, bijvoorbeeld voor mensen die zich bijzonder inzetten als vrijwilliger en dat die de stadspenning of iets dergelijks krijgen. Ziet het college daartoe mogelijkheden? Hoe zijn de afspraken daarover? Wil het college dat onderzoeken?

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Deelt de wethouder onze inschatting dat een procedure zoals die door de VVD-fractie en anderen wordt voorgesteld waarschijnlijk duurder wordt alleen al vanwege het feit dat daarmee meer ambtelijke kosten zullen zijn gemoeid? Wij zetten kunstenaars aan het werk terwijl daarvan maar één kan winnen. De anderen werken dan voor niets.

De heer **RIJMA** (VVD): Voorzitter! Het verschil tussen ons voorstel en het antwoord van het college is dat voor de adviescommissie een zeer belangrijke rol is weggelegd. Waar voorheen de adviescommissie de selectie maakte, vinden wij dat nu iedereen zich moet kunnen inschrijven. Het college stelt voor om dat opnieuw door de adviescommissie te laten bekijken. Is het noodzakelijk om de adviescommissie op die manier erbij te betrekken? Is er geen alternatieve manier mogelijk waarbij een open inschrijving wordt gedaan, kunstenaars hun werken aanbieden en dat een jury van drie personen – waaronder de oud-burgemeester – uiteindelijk kiest welk werk aan de muur komt te hangen?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Ik vind de vraag van de heer Van Waveren een interessante suggestie. Wij zouden die mogelijkheid eens met het presidium kunnen bespreken. Het vergt misschien wat meer muur, maar wellicht dat wij te zijner tijd in het stadhuis wat meer muur overhouden. Kleinere portretten kunnen ook.

De procedure zal zeker niet goedkoper worden. Dat hangt ook af van de manier waarop de gunning wordt opengesteld. Als mensen wordt gevraagd om iets in te dienen, dan kan dat bijna niet voor niets worden gedaan. Dan zitten wij al gauw vast aan een redelijke vergoeding voor offertewerk.

Het voordeel van het werken met een adviescommissie is dat wij dat een aantal mensen kunnen vragen die met een professionele blik kunst kunnen beoordelen. Dan zou een selectie kunnen worden gemaakt op basis van een portfolio in plaats van op een schetsvoorstel. Dan zijn de kosten beter in de hand te houden dan als er een open inschrijving is. Het zal afhangen van de nadere uitwerking van een dergelijke procedure.

2. Vragen van de PvdA-fractie inzake het vasthouden van een zieke asielzoeker in detentie.

Mevrouw **DIBI** (PvdA): Voorzitter! Begin mei vorig jaar is een cliënt van de Utrechtse Noodopvang opgepakt omdat hij geen geldig identiteitsbewijs kon overleggen toen de politie bij hem thuis kwam na een melding van geluidsoverlast die werd veroorzaakt door medebewoners. De PvdA-fractie heeft hierover samen met de fracties van GroenLinks, D66, SP en ChristenUnie het college vragen gesteld. Toegezegd is dat het zich zou inspannen om deze man uit detentie te krijgen. Wij zijn nu negen maanden verder. Nog steeds verblijft deze zieke, bijna blinde man in het detentiecentrum in Zeist. Afgelopen maandag heeft de rechter een voorlopige voorziening toegewezen in het kader van de lopende procedure op basis van het beroep op artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Dit houdt in dat hij de uitkomst van dit beroep in Nederland mag afwachten. De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) probeert nu de datum van de beroepszaak naar voren te schuiven, zodat ze hem nog kunnen vasthouden. Deze man is niet crimineel. Zijn medische situatie is zorgelijk. De PvdA vindt het samen met eerder genoemde fracties niet meer dan rechtvaardig dat deze man in afwachting van zijn beroep terug kan keren naar de noodopvang en heeft daarom de volgende vragen aan het college:

Is het college bereid om zo snel mogelijk contact op te nemen met staatssecretaris Teeven met als doel onmiddellijke vrijlating van deze zieke man? Zo nee, waarom niet?

Bovengenoemde partijen vinden dat de staatssecretaris DT&V opdracht moet geven de rechtbankuitspraak uit te voeren. Deelt het college deze mening en is het ook bereid dit zo snel mogelijk onder de aandacht van de staatssecretaris te brengen, met als insteek dat de rechterlijke uitspraak wordt nageleefd?

Wethouder **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Wij zullen deze zaak bij de staatssecretaris aankaarten. De raad weet dat wij dat al eerder hebben gedaan, op 7 oktober jl. en op 6 november jl. Dat betrof zelfs twee gevallen. In een geval kon de betrokkene in de Utrechtse noodopvang terugkeren. De staatssecretaris hield toen vast aan het in bewaring stellen van de persoon waarover deze mondelinge vragen gaan.

Wij zullen bij het aankaarten de rechterlijke uitspraak meenemen. Wij wachten af hoe de staatssecretaris daarop zal reageren. Ik zal de raad daarover informeren.

Actuele motie van de fracties van VVD, CDA, D66, ChristenUnie en SLU inzake het sponsoren van rotondes.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Door de heer Gilissen is de volgende motie ingediend.

"Motie 6

Sponsor de rotonde

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen op donderdag 30 januari 2014,
Constaterende dat:

- Het college tijdens de vergadering van de commissie Stad en Ruimte van 9 januari 2014 heeft aangegeven niet voornemens te zijn om over te gaan tot het mogelijk maken van sponsoring van rotondes en verkeerspleinen;
- Er veel belangstelling is voor de sponsoring van deze objecten in de openbare ruimte, zowel bij bedrijven als bewoners- en buurtorganisaties;

Overwegende dat:

- Sponsoring van verkeerspleinen en rotondes tot besparingen in de onderhoudskosten van de gemeente kan leiden (ongeveer 1.000 euro per rotonde per jaar);
- Sponsoring een goede manier is om bewoners, verenigingen en bedrijven te betrekken bij het onderhoud van verkeerspleinen en rotondes;
- Sponsoring kan bijdragen aan de verhoging van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte;

Draagt het college op:

- Via een marktconsultatie onder (lokale) ondernemers en oproep aan verenigingen en buurt- en bewonersorganisaties te inventariseren welke rotondes en verkeerspleinen in aanmerking komen voor sponsoring;
- Op basis hiervan een voorstel te doen aan de raad waarin is opgenomen:
 - een overzicht van de verkeerspleinen en rotondes die, op basis van uitkomsten van de marktconsultatie en de oproep, in aanmerking komen voor sponsoring;
 - een vergelijking van de kosten voor onderhoud en inzet van de gemeente in de situatie met en zonder sponsoring;
 - een voorstel voor de duur, wijze en voorwaarden van sponsoring;
 - een voorstel voor de wijze waarop sponsoren uiting kunnen geven aan de sponsoring van een rotonde of verkeersplein;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Gilissen, Van Waveren, Kleuver, Wijmenga en Oldenburg.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! In 2010 was het toenmalige raadslid Paul Werensteijn van Trots die van wethouder De Rijk een toezegging kreeg om de mogelijkheid te onderzoeken om het groenonderhoud van rotondes te laten sponsoren. Nu, bijna vier jaar later, zijn twee rotondes met succes gesponsord – geadopteerd door bedrijven – en hebben wij in de commissievergadering in januari jl. een discussie gevoerd over de wenselijkheid van het uitbreiden van het aantal rotondes dat kan worden gesponsord. De wethouder vroeg om een uitspraak van de raad. Die kan ze vanavond krijgen.

De VVD-fractie en de andere ondertekenende fracties vinden dat de gemeente een slag kan maken door bij ondernemers en bij buurt- en bewonersorganisaties te inventariseren in hoeverre de behoefte bestaat om rotondes te adopteren of te sponsoren. Dat levert een aantal zaken op. Bewoners worden betrokken bij het onderhoud van de openbare ruimte, men kan een kwaliteitsslag maken en het scheelt de gemeente geld, ongeveer EUR 1.000,00 per rotonde. Daarom hebben wij motie 6 opgesteld.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik heb de raad inderdaad gevraagd om een uitspraak. Ik dank de indieners voor motie 6. Die is in de commissievergadering al aangekondigd.

Het college is echter geen voorstander van motie 6. In een tijd waarin wij met publiek geld de verrommeling van de openbare ruimte tegengaan en allerlei losse bordjes verwijderen en gezien de uitspraak van een aantal jaren geleden van de raad zelf dat men in de openbare ruimte losse reclamebordjes verwijderd wil zien – het college heeft daaraan gevolg gegeven – vinden wij het vreemd om op de rotondes dergelijke reclame toe te staan. Begrotingstechnisch levert die vrijwel niets op. Een eerste inschatting leert dat op belangrijke rotondes het misschien EUR 1.000,00 per jaar zou schelen. Dat is opvallend weinig. Daarnaast speelt mee dat dit zou kunnen leiden tot een hellend vlak. Als rotondes kunnen worden gesponsord waarom parken dan niet? Wij zouden parken in ruil voor veel reclame kunnen laten onderhouden. Voor wij het weten, hangt dan de gehele publieke ruimte vol reclame.

Een extra reden om over motie 6 negatief te adviseren, is dat die heel gedetailleerd is. Er wordt gevraagd om een proces op te tuigen en daarover met een heel gedetailleerd voorstel naar de raad te komen. Dat is natuurlijk het goed recht van de indieners, maar de laatste twee punten van het dictum behelzen zaken die in het algemeen door het college worden uitgevoerd.

Over de steun van de ChristenUnie-fractie ben ik extra verbaasd. Juist de ChristenUnie-fractie heeft ons tot nog toe opgeroepen om in de openbare ruimte minder reclame toe te staan.

De heer **WIJMENA** (ChristenUnie): Voorzitter! Mijn fractie wordt door de wethouder rechtstreeks aangesproken. Toen wij het debat in de commissievergadering voerden, had de wethouder al deze argumenten niet. Zij zei er wat neutraal tegenover te staan en het vellen van een oordeel aan de raad over te laten. Het verbaast mij derhalve dat er plotseling allerlei argumenten worden bijgehaald.

Als bedrijven of inwoners bereid zijn om deel van het verzorgen van de openbare ruimte op zich te nemen, dan zou de gemeente dat alleen maar moeten stimuleren. Wij moeten de betrokkenheid bij de stad van inwoners en bedrijven koesteren. Ik kan de reactie van de wethouder niet plaatsen, zeker niet in het licht van de bijdrage van de wethouder in de commissievergadering.

De heer **MULDER** (PvdA): Voorzitter! De werkgelegenheid bij de dienst Stadswerken ligt ons na aan het hart. Wij willen graag uitspreken dat de door Stadswerken onderhouden rotondes er in verreweg de meeste gevallen prima uitzien en dat anderen er flink aan zouden moeten trekken om de kwaliteit te verbeteren. De PvdA-fractie is met het college en de indieners van motie 6 van mening dat er altijd ruimte moet zijn voor bewonersinitiatieven. Van een specifieke koppeling aan een tegenprestatie in de vorm van reclame zijn wij geen voorstander, mede gelet op de beperkte opbrengst en het tegengaan van de commercialisering van de openbare ruimte. De wethouder heeft hetzelfde gezegd, overigens volstrekt in lijn met hetgeen zij daarover in de commissievergadering heeft gezegd.

Ook de noodzakelijke regelgeving en de handhaving daarvan en het zorgvuldig omgaan met de inzet van de ambtelijke capaciteit maken deze ontwikkeling ongewenst.

De PvdA-fractie zal tegen motie 6 stemmen.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wij hebben het voorstel van de heer Werensteijn destijds gesteund. Het ging toen uitdrukkelijk over het uitnodigen van hoveniersbedrijven. Voor deze bedrijven is juist het plaatje belangrijk. Ze hebben geen grote borden nodig. Wij zien het niet zitten om in de openbare ruimte veel extra borden te plaatsen.

Motie 6 maakt een zijsprong richting bewonersorganisaties. Voor die is het helemaal niet nodig om borden te plaatsen. Ze krijgen van de gemeente alle medewerking om als ze dat graag willen een rotonde in zelfbeheer te onderhouden. In die zin is motie 6 overbodig. Wij zullen die niet steunen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De D66-fractie is erover verbaasd dat de wethouder deze kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte betitelt als "verrommeling" omdat er een bordje komt te staan. Wij steunen motie 6 van harte.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (D66): Voorzitter! Over de commissiebrief is in de commissievergadering uitgebreid gesproken. Wij hebben toen een aantal argumenten gewisseld, onder andere die welke de wethouder zojuist noemde. De opbrengst van EUR 1.000,00 per jaar vinden wij echt onvoldoende om mee aan de slag te gaan. Ook zijn wij niet blij met het toelaten van reclame op rotondes gezien de verrommeling van de openbare ruimte. Wij zullen daarom tegen motie 6 stemmen.

Hierna wordt bij handopsteken gestemd over motie 6, waarbij de voorzitter constateert dat 21 leden ervoor en 21 leden ertegen hebben gestemd, zodat de stemmen staken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Uw constatering klopt niet. Acht leden van de PvdA-fractie, negen van de GroenLinks-fractie en drie van de SP-fractie, dus twintig leden, hebben tegengestemd. Zeven leden van de VVD-fractie, vier leden van de CDA-fractie, acht leden van de D66-fractie alsmede de heren Oldenburg en Wijmenga hebben voorgestemd. Dat zijn eenentwintig stemmen. Motie 6 is dus aangenomen.

De **VOORZITTER**: U hebt gelijk. Ik stel vast dat motie 6 is aangenomen.

Actuele motie van de fracties van VVD, CDA, D66, SP, ChristenUnie en SLU inzake het burgemeestersportret.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Door de heer Rijpma is de volgende motie ingediend.

"Motie 7

Alle kunstenaars aan zet, voor het burgemeestersportret

De gemeenteraad van Utrecht, ter vergadering bijeen op 30 januari 2014, constaterende

- dat het traditie is dat oud-burgemeesters van Utrecht een portret krijgen dat opgehangen wordt in het stadhuis van Utrecht;
- dat ook van oud-burgemeester Wolfsen een portret zal worden gemaakt;
- voor de totstandkoming van dit portret een gesloten procedure wordt gevolgd met een vooraf vastgesteld budget van € 10.000 euro.

overwegende

- dat het ophangen van een portret van oud-burgemeesters in het stadhuis een lange en bijzondere traditie kent;
- dat ook van oud-burgemeester Wolfsen een mooi portret moet worden gemaakt;
- dat Utrecht, als stad van kennis en cultuur, voldoende kunstenaars huisvest die deze opdracht zouden kunnen uitvoeren;
- dat alle Utrechtse kunstenaars zich in een open procedure zouden moeten kunnen inschrijven;
- de prijs hierbij één van de wegingscriteria moet zijn.

Draagt het college op:

- de procedure om te komen tot een portret van oud-burgemeester Wolfsen open te stellen voor alle Utrechtse kunstenaars;
- een deskundige jury samen te stellen die de uiteindelijke keuze voor het portret zal maken."

Deze motie is ondertekend door de heren Rijpma, Van Waveren, Verschuure, Schipper, Oldenburg en Wijmenga.

De heer **RIJPMA** (VVD): Voorzitter! De wethouder is zojuist bij de beantwoording van de mondelinge vragen enigszins in vage bewoordingen blijven hangen bij het toezeggen van het openstellen van de procedure. Ik heb overleg gevoerd met de mede-indieners van motie 7. Wij vragen of de wethouder kan toezeggen dat de adviescommissie weliswaar een rol krijgt, maar zelf geen kunstenaars kiest en dat het een open procedure wordt waarbij kunstenaars zich door een schetsontwerp of een idee bij de adviescommissie kunnen melden. Dat zal hooguit enig extra werk van de adviescommissie vergen, maar niet heel veel. Er zal dan ook geen geld hoeven worden betaald aan kunstenaars die voorwerk moeten doen.

Als de wethouder kan toezeggen dat het op die manier gaat – de adviescommissie krijgt ideeën aangedragen van alle Utrechtse kunstenaars – waarbij de prijs en kwaliteit criteria zijn zoals eerder besproken, dan kunnen wij motie 7 intrekken.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Als de essentie van motie 7 is om ervoor te zorgen dat de Utrechtse kunstenaars zich allemaal kunnen melden en dat wij de procedure lean and mean – met alle respect voor de oud-burgemeester – kunnen afhandelen zonder dat het tot hogere kosten leidt, kan ik ermee instemmen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 7 is ingetrokken.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik heb geconstateerd dat in de gang mensen zijn die het debat graag willen volgen. Zij kunnen er echter niet bij zijn, omdat er geen plaats voor hen is. Bij het afscheid van burgemeester Wolfsen en bij uw aantreden was het mogelijk om stoelen bij te plaatsen. Ik vind het eigenlijk vervelend dat bij een inhoudelijk debat dat voor de stad heel belangrijk is niet iedereen dat kan volgen. Kunnen wij daaraan iets doen?

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Volgens mij is in de perskamer een voorziening geregeld. Weet iedereen waar die is?

Het punt van mevrouw Haage is terecht.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik vind de perskamer geen oplossing voor het volgen van een debat.

Er kunnen wat stoelen bij worden gezet. Als mensen het debat willen volgen, dan moet dat kunnen. Dat hoort bij de democratie.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik ben het van harte met mevrouw Haage eens. Laten wij de vergadering tien minuten schorsen om er wat stoeltjes bij te zetten.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

6. Voorstel tot vaststelling van de Structuurvisie windmolens Lage Weide (Jaargang 2013, nr. 145).

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De D66-fractie heeft tijdens de behandeling van deze structuurvisie in de commissie het college voorgesteld om het plan in te trekken. Het college heeft daarvoor helaas niet gekozen. Wij hadden liever gezien dat wij nu een constructief debat zouden voeren over alternatieve mogelijkheden, want die zijn er. Ik overhandig u zodadelijk een rapport dat is opgesteld door leden van het landelijke D66-platform Duurzaamheid in samenwerking met de lokale D66-werkgroep Duurzaamheid en betrokken deskundigen op dit terrein. Het rapport geeft op beknopte wijze inzicht in de mogelijkheden van grootschalige toepassing van zonne-energie in Utrecht. Wij willen het rapport nadrukkelijk niet presenteren als het ei van Columbus. Het bevat aannames die moeten worden gestaafd. Bij de uitvoering zullen wij ongetwijfeld stuiten op bezwaren en problemen.

Het genoemde rapport maakt echter twee zaken zonneklaar: ten eerste dat duurzaam denken en handelen na vandaag niet stopt. Er is genoeg onderbouwing om over alternatieven verder te denken. Ten tweede geeft de D66-fractie echt invulling aan de oproep "duurzaamheid ja en windmolens op Lage Weide nee".

Het is aan het college of dit rapport wordt geplaatst op het lijstje van zaken die worden gedaan of dat het in een bureaula verdwijnt. Wij roepen het college echter op om het rapport inhoudelijk te beoordelen. De fracties krijgen het rapport vanavond per e-mail toegestuurd.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Kan de heer Kleuver aangeven hoe de schrijvers van het rapport aankijken tegen windenergie op Lage Weide?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Het rapport gaat daarop niet in. Het is geschreven als alternatief, dus hebben de onderzoekers de windmolens niet bekeken.

Er is wel een vergelijking met windmolens gemaakt. Gebleken is dat zonne-energie waarschijnlijk een klein beetje duurder is. Men zou daarover een politieke keuze kunnen maken. Wij willen niet zeggen dat wij de waarheid in pacht hebben. Wij zijn echter ervan overtuigd dat het rapport dermate veel body en gedegen cijferwerk bevat dat er voldoende reden is om het goed te bekijken.

Voorzitter, ik overhandig u het rapport over zonne-energie van de D66-fractie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wat is in de ogen van de D66-fractie van de gemeente aan maatregelen nodig om de plannen voor zonne-energie mogelijk te maken?

Moet er regelgeving worden afgeschaft of kan op dit moment op het gebied van zonne-energie al veel gebeuren?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik ben ervan overtuigd dat er veel kan gebeuren. Ik denk echter dat dit plan zeer groot is en dat men daardoor ruimtelijke hobbels zal tegenkomen. Cijfermatig is het een behoorlijk goed verhaal. Wij moeten nu bekijken of het ruimtelijk inpasbaar is, of de overheid het kan faciliteren, of er geld bij moet en of het nog altijd voordeliger is dan andere vormen van energie. Het is een denkstuk, geen claimstuk.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dat is helder. Wij weten echter dat veel grootschalige initiatieven worden genomen om zonne-energie op te wekken, bijvoorbeeld door Energie U en de Industrievereniging Lage Weide. Hoe moet ik het voorstel van de D66-fractie positioneren?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ons plan levert evenveel energie op als de zes windmolens. Als het aanvullend of ter vervanging van andere ideeën kan dienen, dan zou dat hartstikke mooi zijn, zoals bij de wensen van Energie U en de Industrievereniging Lage Weide. Dat is vandaag bij de expertmeeting nog gezegd. Ook die zeggen "duurzaamheid ja en windmolens op Lage Weide nee".

Ongeacht hetgeen wij in de toekomst zullen doen om onze duurzaamheidsambities te verwezenlijken, moeten wij van dit mislukte proces leren. Wij steunen de gedachte die de CDA-fractie in de commissievergadering heeft geuit dat wij de locaties met mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie in kaart moeten brengen. De wethouder reageerde daarop afwijzend. Wij vragen om een toezegging hierover. Als de wethouder die niet doet, zullen wij in de tweede termijn een motie indienen.

Het is bijzonder jammer dat de maatschappelijke betrokkenheid van voor- en tegenstanders tot zoveel verdeeldheid en teleurstelling heeft geleid. De D66-fractie hoopt dat met het in kaart brengen van andere locaties en met een hoopvol stemmend rapport over zonne-energie bij te dragen aan een zonniger toekomst voor duurzaamheidsambities.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Het is bekend dat de D66-fractie graag in de toekomst kijkt. Ik heb een blik geworpen in haar verkiezingsprogramma. Daarin staat dat initiatieven voor energieopwekking de ruimte moeten krijgen en dat Utrechters moeten kunnen meeprofiteren van initiatieven in de eigen achtertuin. Wij hebben gezien dat bij het onderhavige plan heel wat maatschappelijke discussie is ontstaan. Zal de D66-fractie aan toekomstige projecten opnieuw voorwaarden verbinden, bijvoorbeeld over het draagvlak ervoor? Ik zie dat in haar verkiezingsprogramma niet staan, terwijl het voor een toekomstige discussie belangrijk is om te weten.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Wat men in een verkiezingsprogramma van de D66-fractie altijd zal zien, is dat wij het van belang vinden dat inwoners van de stad invloed hebben op hun leefomgeving. Via participatie willen wij daaraan duidelijk vormgeven. Wij steunen graag initiatieven, maar dan altijd in samenhang met het bekijken van hoe de mensen invloed op hun eigen leefomgeving hebben. Niet elk initiatief wordt automatisch door de D66-fractie goedgekeurd, net zo min als door de ChristenUnie-fractie. Elk initiatief van burgers bekijken wij constructief en met sympathie, maar dat is geen garantie dat wij het zullen aannemen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Utrecht is een stad die zich kenmerkt doordat er dingen gebeuren die nooit door de gehele bevolking worden gedragen. Wij kennen veel voorbeelden van zaken die niet op een unaniem draagvlak kunnen rekenen. Dat moet de D66-fractie met mij eens zijn. Tegelijkertijd zien wij dat rond veel energieprojecten – ongeacht die over duurzame of vervuilende energie gaat – draagvlak niet gemakkelijk ontstaat of zelfs een probleem is.

Kan de heer Kleuver aangeven hoe hij in de toekomst bij dit soort projecten het draagvlak beter wil organiseren? Ik vind zijn denkrichting interessant en probeer die positief te benaderen, maar is het niet sowieso lastig om voor dit soort grootschalige projecten in een stedelijke omgeving draagvlak te creëren?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik kan meegaan met de gedachte dat dit proces gezien de uitkomst niet goed is verlopen. Daarom moeten wij nadenken over hoe wij dat in de toekomst beter moeten doen. Ik ben ervan overtuigd dat de verdeeldheid niet nodig zou zijn geweest als het proces anders zou zijn ingericht. Dat is het grote verschil tussen de fracties van D66 en GroenLinks. Als het proces anders zou zijn ingericht, had het een andere uitkomst gehad.

Wij zijn echt niet bang om te erkennen dat ergens tegenstand tegen is, maar bij een tegenstand als deze moet men een plan niet doordrukken.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De D66-fractie noemde het draagvlak. Ik hoor de heer Kleuver zeggen dat als het proces beter zou zijn ingericht er voor windenergie draagvlak zou zijn geweest. Dan zou ook de D66-fractie daarvan een voorstander zijn geweest. Of moet ik dat anders zien? Wat is de conclusie van de D66-fractie over het draagvlak van het plan?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Op die vraag zijn wij in de commissievergadering heel uitgebreid ingegaan. Wij weten zeker dat de huidige uitkomst niet de beste is. De uitkomst is zoals die is, maar ik ben ervan overtuigd dat als wij ons zouden hebben afgevraagd of een overgrote meerderheid in de stad onze duurzaamheidsambities steunt het antwoord daarop "ja" zou zijn geweest. Vervolgens zouden wij ons de vraag hebben gesteld hoe wij het proces zouden inrichten. Met de beste bedoelingen – daarvan ben ik overtuigd – zijn pro- en anticampagnes gevoerd met als resultaat een enorme verdeeldheid in de stad. Dat is verkeerd en dat is een van de redenen dat de D66-fractie er tegen is.

De D66-fractie is niet tegen windenergie, maar wel tegen windenergie op Lage Weide.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De D66-fractie is altijd een groot voorstander van participatie geweest. Ze wil altijd luisteren, over de inhoud discussiëren en bekijken wat er aan de hand is. Als ze constateert dat de participatie niet goed is gegaan, is de heer Kleuver het dan met mij eens dat de D66-fractie door binnen een uur na het verschijnen van het rapport – met bijna 1.000 zienswijzen – haar standpunt al klaar te hebben daaraan heeft bijgedragen?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Nee, dat ben ik volstrekt niet met de CDA-fractie eens. De politiek heeft pas helemaal aan het einde van het traject een uitspraak kunnen doen. Ik vind hetgeen de heer Van Waveren zegt volstreekte onzin.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik hoor de heer Kleuver bijna zeggen dat hij het jammer vindt dat op Lage Weide geen windmolens komen. Hij zegt dat als het proces beter was ingericht en de partijen elkaar meer ruimte hadden gegund het misschien wél mogelijk zou zijn geweest. Ik wil graag van de heer Kleuver een helder antwoord horen. Wij zien dat er een uitgebreid, langdurig en kostbaar participatietraject is geweest. Men kan van alles vinden over de toon waarop de gesprekken zijn gevoerd, maar er is uitgebreid over van gedachten gewisseld. Na afloop van het proces constateren wij dat niet alleen het merendeel van de omwonenden, maar ook de klankbordgroep, de industrievereniging, de vereniging van eigenaren en de wijkraden ertegen zijn.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Schie, u plaatst alleen een interruptie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik wil toch van de heer Kleuver weten of deze mensen allemaal tegen het voorstel zijn vanwege het proces of omdat zij tegen de windmolens zijn.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik denk dat beide het geval zijn. De heer Van Schie zegt wie er allemaal tegen zijn. Ik deel dat met hem. Echter, als men alles goed leest, blijkt dat er nuanceverschillen zijn. De klankbordgroep heeft een grondig gemotiveerd en moeilijk stuk afgeleverd waaruit blijkt dat er verdeeldheid is. Hetzelfde geldt voor de adviezen van de wijkraden. De D66-fractie vindt het niet zo zeer jammer dat op Lage Weide geen windmolens komen, maar vooral dat er op dit moment helemaal niets gebeurt. Dat is de consequentie van een proces dat structureel verkeerd is ingericht.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Wij kunnen constateren dat er een fors participatieproces heeft plaatsgevonden. De heer Kleuver is daarover kritisch. Kan hij aangeven hoe zo'n participatieproces in de toekomst beter kan worden ingericht? Daar kunnen wij van leren.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Dat heb ik net gezegd. Als wij vooraf vaststellen dat wij een duurzaamheidsambitie hebben, dan moeten wij de mogelijkheden daarvoor bekijken. Ik weet zeker dat wij dan tot een andere slotsom waren gekomen. Dat is hetgeen wij beogen met een motie die wij hopelijk niet hoeven in te dienen. Het verbaast mij dat de GroenLinks-fractie vindt dat dit een goed participatietraject is geweest. Ik geloof niet dat dit de best mogelijke uitkomst is.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik probeer nog één keer om de D66-fractie te verleiden tot het doen van een duidelijke uitspraak. Ik hoor alleen mitsen en maren en dat de D66-fractie liever wél windmolens op Lage Weide had willen zien. Is de D66-fractie ook na vanavond tegen windmolens op Lage Weide of gaat ze de verkiezingscampagne in met het verhaal dat die er met een betere participatie zullen komen?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik heb zojuist al gezegd dat de D66-fractie tegen windmolens op Lage Weide is. Ik hoop dat de heer Van Schie dat nu goed heeft begrepen. Een duidelijkere uitspraak kan ik niet doen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! In het participatieproces is van alles gebeurd. Is de heer Kleuver het met mij eens dat de raad bij zichzelf te rade moet gaan en moet bekijken of die in het begin niet veel te vrijblijvend de energiedoelstellingen heeft geformuleerd? De raad heeft het college op pad gestuurd om iets moois te maken en zou wel zien wat dat zou worden.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Dat ben ik hartgrondig met de heer Oldenburg eens. Wij zien hetzelfde ook bij andere projecten in de stad gebeuren waar de participatie wordt uitbesteed aan de initiatiefnemer.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De D66-fractie zegt dat de participatie beter moet worden, dat de doelstellingen vooraf moeten worden duidelijk gemaakt en dat pas daarna moet worden gediscussieerd, maar dat is toch gebeurd? Wat begrijp ik niet van de redenering van de heer Kleuver?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De heer Eggermont heeft kennelijk een ander proces gevolgd dan de D66-fractie. Ik heb zojuist gezegd dat het proces verkeerd is ingericht. Als wij vooraf hadden gezegd dat wij in Utrecht duurzame energie willen opwekken en vervolgens hadden bekeken waar dat zou kunnen en waar wij dat zouden willen doen, dan zou er een andere uitkomst zijn geweest.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil de D66-fractie graag feliciteren omdat een van haar kandidaat-raadsleden de Groene Belofte heeft gewonnen, de prijs van de Natuur en Milieufederatie Utrecht. In het winnende plan stelt de D66-fractie voor om meer aandacht te geven aan duurzame burgerinitiatieven en om te investeren in het gerealiseerd krijgen van dergelijke mooie plannen. Dat treft, want vanavond spreken wij over zo'n prachtig burgerinitiatief. Veel professionals hebben zich vrijwillig ingezet en erg veel tijd en energie gestopt in het uitwerken van een zeer professioneel plan waar de gemeenteraad zelf om heeft gevraagd. Het was geen gemakkelijk proces, want ook de GroenLinks-fractie erkent dat plannen voor windmolens bij omwonenden van Lage Weide tot zorgen hebben geleid die op zichzelf zijn te begrijpen. Op aandringen van een meerderheid van de raad zijn hierover stevige onderzoeken verricht. De uitkomst daarvan is helder. Windmolens op Lage Weide leiden tot een zeer beperkte geluidsproductie, slagschaduw is na terugregeling afwezig en waardedaling van vastgoed is een tijdelijk effect dat alleen optreedt zolang de politiek nog geen besluit heeft genomen.

In het plan is meer dan de helft van het oorspronkelijke aantal molens geschrapt. De zorgen van omwonenden zijn meer dan serieus genomen. Dat sommigen desondanks tegenstander blijven van de plannen is een feit waartegen niet te participeren valt. Het plan voor zes molens op Lage Weide levert voor ruim 10.000 Utrechtse huishoudens schone energie op tegen een gegarandeerde lage stroomprijs. Wij besparen daarmee maar liefst 85.000 ton CO₂ per jaar, als het niet meer is. Dat is net zoveel als ruim vier miljoen bomen per jaar aan CO₂ opnemen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De CO₂-reductie is mooi. Ik wil graag van de GroenLinks-fractie horen hoeveel miljard ton CO₂ China jaarlijks extra produceert.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Te veel. Het zijn grootheden die niet met elkaar zijn te vergelijken. Desondanks vind ik dat het bevoegde gezag op lokaal niveau de verantwoordelijkheid op zich moet nemen, moet investeren in de toekomst en niet alleen voor wat lagere woonlasten of om onafhankelijk te worden van gas en energie uit dubieuze landen als Rusland en staten uit het Midden-Oosten. Voor de GroenLinks-fractie is het zeer belangrijk – daarop zijn onze klimaatdoelstellingen gebaseerd – om klimaatverandering tegen te gaan. Dat is een zaak die kan worden overgelaten aan landen – dat doen wij voor een belangrijk gedeelte – maar wij constateren dat het tegengaan van klimaatverandering op dit moment vooral van lokale overheden moet komen.

Dat betekent voor de GroenLinks-fractie en een meerderheid van de raad dat de lokale overheid de verantwoordelijkheid daarvoor op zich moet nemen. Gelukkig gebeurt dat meestal, ware het niet dat wij vanavond spreken over een plan waarbij sommige collega's in de raad de verantwoordelijkheid ergens anders neerleggen dan waar de GroenLinks-fractie die graag ziet.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Klimaatverandering is een interessant punt. Ik zal daarop niet uitgebreid ingaan. Wat zal het effect van het onderhavige plan op de klimaatverandering zijn?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dat effect is marginaal. Vele druppels op gloeiende platen kunnen echter een zee vormen. Meer van dergelijke gezegden zullen ook de heer Van Schie bekend zijn. Op de plaats waarvoor de gemeenteraad van Utrecht verantwoordelijk is, moet die kiezen om lokaal te doen wat kan worden gedaan om klimaatverandering tegen te gaan, niet alleen voor onszelf, maar ook voor de toekomst van onze kinderen en die van deze aarde. Ik hoop dat ook de heer Van Schie daarin is geïnteresseerd.

Energie U heeft aangegeven het geld dat ze met de zes windmolens verdient te willen investeren in de samenleving. Dat levert ongeveer EUR 100.000,00 per jaar op. Het vliegwieleffect is derhalve zeer groot te noemen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De heer De Vries noemt het maatschappelijke effect. Kan de heer De Vries aangeven hoe de subsidie die het project moet krijgen zich verhoudt tot de maatschappelijke baten van EUR 100.000,00 per jaar?

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel voor om na deze vraag de heer De Vries de kans te geven om zijn verhaal af te maken.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vind het geen enkel probleem om over dit belangrijke onderwerp zo uitgebreid mogelijk uit te wijden. Wat mij betreft, praten wij daarover de hele avond. Het is goed om voor dit belangrijke onderwerp de tijd te nemen. Als de heer Van Schie dat wil, mag hij mij blijven interrumpen. De voorzitter gaat echter over de orde, dat is duidelijk.

Kan de heer Van Schie zijn vraag herhalen?

De **VOORZITTER**: Boontje komt om zijn loontje.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik zal er in mijn eigen bijdrage op terugkomen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik hoor de heer De Vries steeds over zes windmolens spreken, maar in het plan staat dat vier daadwerkelijk kunnen functioneren. Energie U heeft gezegd het daarvoor eigenlijk niet te kunnen doen. Op de RIA vroeg men om een ander plannetje te maken.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! In de commissievergadering heb ik dit punt aangestipt. Deze zorg van Energie U is mij goed bekend. Er is sprake van zes molens. Ook de wethouder heeft dat in de commissievergadering duidelijk aangegeven. Volgens mij was de heer Oldenburg toen al weg. Dat kan ik mij voorstellen, want het was een lange avond.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik weet dat het voorstel over zes molens gaat. Er staat echter ook het een en ander bij. Over twee molens vraagt men zich af of die er kunnen komen. Wij moeten ermee rekening houden dat er maar vier komen.

Wij moeten uitgaan van een zekere variant en niet van een onzekere.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ga uit van de zekere variant van zes molens. Ik durf langzamerhand te stellen dat in ons land voor windmolens de strengste omgevingsnormen gelden. De snelweg A2, het Amsterdam-Rijnkanaal en de onlangs vergunde biomassacentrale liggen allemaal in de buurt van Lage Weide en hebben te maken met lagere normen dan die welke windmolens krijgen opgelegd. Dat geeft te denken.

De GroenLinks-fractie vindt dat niets ons in de weg staat om vanavond over het voorstel een positief besluit te nemen, ware het niet dat in het zicht van de haven de meerderheid van de raad strandt. De stad laat een mooie kans liggen. Intussen lijkt de raad te willen blijven vasthouden aan de gemeentelijke ambities om in 2020 20% van de energieconsumptie duurzaam op te wekken. Op de een of andere manier moet een vijfde van de Utrechtse huishoudens de overstap maken naar duurzame energie van eigen bodem. Dat is een forse opgave. De GroenLinks-fractie vindt het belangrijk dat de overheid duurzame initiatieven die afkomstig zijn uit de samenleving steunt. Wij moeten deze groene belofte tot groene resultaten weten te brengen.

De GroenLinks-fractie en anderen hebben het college gevraagd naar de wijze waarop windenergie op Rijnenburg de ruimte kan worden gegeven. Kan de wethouder aangeven wat mogelijk is en of eventuele belemmeringen kunnen worden weggenomen door tussenkomst van de gemeenteraad?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Gisteren noemde de lijsttrekker van de GroenLinks-fractie het feit dat er tegen het plan tegenstand is NIMBY-gedrag. Ik vond dat nogal het wegzetten van mensen die hun zorgen uitten. Hoe kijkt de heer De Vries daar tegenaan?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb die vraag eigenlijk al beantwoord, want ik heb gezegd dat ik vind dat wij de omwonenden serieus moeten nemen. Dat wil niet zeggen dat ik vind dat mijn lijsttrekker met die uitspraak dat niet doet. Het gaat er juist om dat de raad heeft aangegeven dat wordt gehecht aan uitgebreide onderzoeken die op een onafhankelijke manier tot stand zijn gekomen. Die onderzoeken zijn de afgelopen tijd gedaan. De PvdA-fractie heeft daarover eerder lovende woorden gesproken. De uitslag van deze onderzoeken is klip en klaar. Van geluidsproductie is zeer weinig sprake, slagschaduw is dermate teruggeregeld dat het niet optreedt en de waardedaling van vastgoed is tijdelijk. Ik vind dat het onder de verantwoordelijkheid van de overheid valt om dat soort onderzoeken te verdedigen. Ik deel de opmerkingen van onze lijsttrekker.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Begrijp ik het goed dat opnieuw mensen die gewoon opkomen voor hun belangen en woongenot worden weggezet als NIMBY's?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik denk dat de heer Kleuver mijn woorden goed heeft gehoord en dat ik dat zeker niet heb gezegd.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik schrik daar wel een beetje van. De belangen en de meningen lopen uiteen. De raad moet ervoor zorgen dat de raadsleden dichter bij elkaar komen. Het wegzetten als NIMBY's van zo'n grote groep mensen die zich zorgen maken, is niet chic. Dat past niet bij de toon van het debat over zo'n belangrijk onderwerp.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik maak hiertegen ernstig bezwaar. De GroenLinks-fractie heeft mensen nooit weggezet, sterker nog, ze heeft vanaf het begin aangegeven het plan voor windenergie zeer positief tegemoet te treden. Op basis van stevige onderzoeken bepaalt ze haar standpunt. Dat hebben wij gedaan. Ik laat mij door de PvdA-fractie niet zeggen – die fractie heeft bij dit belangrijke onderwerp keer op keer gedraaid – dat de GroenLinks-fractie mensen zou wegzetten. Dat is zeker niet het geval.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik word indirect aangevallen. Toen ik gisteren sprak over NIMBY's bedoelde ik helemaal niet de bewoners van Lage Weide, maar de VVD-fractie die de indruk wekte om windenergie buiten de gemeente te willen realiseren. Ik vind dat men dat in de eigen gemeente moet durven doen. Ik vind het erg dat dit punt indirect via de heer De Vries wordt gespeeld. Dat vind ik geen manier van doen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik ben benieuwd wat voor de GroenLinks-fractie uit het onderzoek had moeten komen om te zeggen dat ze tegen windmolens is.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb dat in verscheidene debatten aangegeven, ook in de raad. Als uit onderzoeken blijkt dat er dermate sprake is van overlast dat de normen van de gemeente niet worden gehaald – ik voeg daaraan toe dat Utrecht zichzelf strengere normen oplegt dan landelijk en Europees nodig is – dan vinden wij dat er geen ruimte is voor windenergie op Lage Weide. Het tegendeel blijkt echter waar te zijn. Ik reken het tot mijn verantwoordelijkheid als raadslid om de onafhankelijke onderzoeken te verdedigen. Dat heb ik zojuist gedaan.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik constateer dat het aspect "draagvlak" voor de GroenLinks-fractie geen overweging is geweest bij het al dan niet steunen van dit plan. Ik zou de heer De Vries willen vragen wat zijn conclusie is over het draagvlak na dit uitgebreide participatietraject waarbij de buurtbewoners duidelijk hun zegje hebben kunnen doen. Als dit objectief wordt beoordeeld, hoe constateert de heer De Vries dan dat er op dit moment draagvlak voor het plan is?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb de vraag van de heer Van Schie opgeschreven. Dat helpt bij de beantwoording daarvan. Ik vind dat over het draagvlak nogal stevige uitspraken worden gedaan. Laten wij eens een aantal zaken langslopen.

Ongeveer tweederde van de mensen die een zienswijze hebben ingediend, zijn op een of andere wijze niet enthousiast over het geplande windpark. Een derde geeft aan daarvan wél voorstander te zijn. Wij kunnen constateren dat het genoemde tweederde deel zich vooral bevindt in de wijken rond Lage Weide. Vervolgens heeft in de Winkel van Sinkel een stadsdebat plaatsgevonden. Daar was de verhouding ongeveer fiftyfifty. Wij hebben een advies gezien van de klankbordgroep waar van de zestien adviezen er veertien werden overgenomen. Wij hebben verscheidene wijkraden gehoord die allemaal positief of neutraal hebben geadviseerd, in ieder geval niet negatief. Ik zie de heer Van Schie "nee" schudden. Ik wil hem uitnodigen om dat eens goed te bekijken voordat hij daarover opmerkingen maakt. Op basis daarvan zou men wellicht uitspraken over het draagvlak kunnen doen, maar mijn fractie constateert tegelijkertijd dat de gemeente Utrecht in haar jaarlijkse inwonersenquête heeft gevraagd hoe men over windenergie denkt. In de enquête zegt tweederde van de respondenten voorstander van windenergie te zijn. Ik vind het moeilijk om op basis van hetgeen aan de raad voorligt een goede uitspraak te doen over het draagvlak voor het voorstel. Men zou daar onderzoek naar kunnen doen. Dan zou men dat gegeven kunnen meewegen. Mijn fractie heeft echter steeds aangegeven vooral de inhoudelijke onderzoeken te laten meewegen bij het beoordelen van het plan. Dat heeft ze gedaan. Daarom is ze voorstander van het voorstel.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Het windmolendebat in Utrecht heeft lang geduurd, is hevig geweest en is dat ook vanavond weer. Tegelijkertijd zijn wij met de discussie over duurzaamheid nog niet klaar. Wij staan misschien zelfs nog maar aan het begin ervan.

Wat ons betreft, scheppen wij vandaag helderheid over wat er op Lage Weide zal gebeuren en bekijken wij hoe wij verder moeten gaan. Wij staan niet te trappelen om tegen het plan voor windmolens op Lage Weide te zijn, anders dan sommige andere fracties. Wij zijn voorstander van windenergie, maar in woonwijken is die lastig te realiseren. Wij vinden dat het college er onvoldoende in is geslaagd om de zorgen van omwonenden over gezondheid, waardedaling van woningen en geluidshinder weg te nemen. Eerdere aanpassingen van het plan hebben deze zorgen onvoldoende weggenomen. In de commissievergadering is daarover uitgebreid gesproken.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Haage noemt de ligging van de locatie Lage Weide als een van de redenen om tegen het voorstel te zijn. Volgens mij is dat echter al drieëneenhalf jaar bekend. De PvdA-fractie heeft tot ongeveer vier maanden geleden steeds laten horen op de genoemde locatie voorstander van windenergie te zijn. Had de PvdA-fractie niet veel eerder duidelijk moeten maken dat ze tegen het voorstel is? Dan hadden wij niet zo'n lang en duur proces hoeven te doorlopen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ons werd duidelijk dat buurtbewoners rondom Lage Weide nu al erg veel overlast ervaren. Wij willen daar met dit plan niet nog een schep bovenop doen. Het belang van duurzaamheid kennen wij allemaal. Toch is dat buiten deze zaal veel minder bekend.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Mevrouw Haage zei dat zichtbaar werd dat de omwonenden van Lage Weide al veel overlast ervaren. Werd dat pas nu duidelijk? Na Zuilen Ondiep GEZond – die is al twaalf jaar bezig – en De Heus veevoeder? Dat valt mij wel erg tegen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Nee, wij kennen deze signalen. Dat die dermate breed werden ervaren, is opnieuw duidelijk geworden, ook via alle inspraak die met dit thema gepaard ging.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie vraagt al jarenlang – ook in samenwerking met andere fracties en de Milieugroep Zuilen – aandacht voor de overlast van industrieterrein Lage Weide. Wij konden daarbij niet altijd rekenen op de steun van de PvdA-fractie. Is daaraan iets veranderd? Is de PvdA-fractie het met mij eens dat wij in de toekomst de bedrijven beter moeten controleren of is dat voor de PvdA-fractie een eenmalige gebeurtenis?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik zou uit mijn hoofd niet weten hoe wij daarop in het verleden hebben geacteerd. Het lijkt mij helder dat de opgave er ligt om dat goed te bekijken.

De raadsleden en de vele mensen op de publieke tribune kennen het belang van duurzaamheid. Duurzaamheid gaat over hoe wij wonen en hoe wij ons verplaatsen. De coalitiefracties hebben niet voor niets een forse ambitie neergezet. Wij willen 30% minder CO₂ uitstoten en 20% duurzame energie opwekken. Die opgave is groot. Wij gaan ervan uit dat er alternatieven zijn die op voldoende draagvlak kunnen rekenen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! In het debatje met de D66-fractie refereerde de heer Oldenburg daar ook al aan, maar is de genoemde ambitie nog realistisch? Wij hebben een brief van het college gezien. Daarin staat dat de hele stad elektrisch moet gaan rijden en alle woningen moeten worden geïsoleerd tot label A.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik ben opgegroeid in de jaren tachtig. Misschien kent men de spotjes nog die verkondigden: "Verbeter de wereld en begin bij jezelf". Wij moeten de ambities hooghouden. Wij moeten zien of wij door de lat hoog te leggen verder kunnen komen dan wij vooraf denken.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Dit is precies de crux van het debat dat wij nu voeren. Het is aan de individuele inwoners van de stad om te bepalen hoe zij met hun energieconsumptie omgaan. Wij zien telkens dat de ambitie van het stadsbestuur wordt geprojecteerd op de ambitie van de stadsbewoners. Mijn stelling is – ik nodig de PvdA-fractie uit om met mij mee te denken – dat wij zelf de ambities veel meer moeten loslaten om die bij de inwoners van de stad neer te leggen. Zij moeten uiteindelijk het energiegebruik compenseren als zij net als de PvdA-fractie ervan zijn overtuigd dat dit noodzakelijk is.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Het lijkt wel alsof de interruptor helderziende is. Een deel van mijn inbreng gaat daarover.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik ben blij dat mevrouw Haage vasthoudt aan de doelstelling voor opwekking van energie en niet alleen aan de doelstelling voor besparing. Ik ben echter wél benieuwd hoe de PvdA-fractie de energieopwekking voor zich ziet. Wij kunnen geen woonwijk platgooien om daar zonnepanelen neer te zetten, tenzij de PvdA-fractie dat zal voorstellen. Met welke middelen wil mevrouw Haage de energie opwekken?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie is niet tegen windenergie. Wij zien echter dat die lastig is, mede gezien de ervaring die wij nu rijker zijn. Of wij daarvan rijker zijn geworden, weet ik niet. Misschien zijn wij er armer van geworden.

Ik heb geen plan in mijn koutzak dat de kilowattuur van de Structuurvisie Lage Weide kan varvangen. Ik wil daarover open zijn. Wij kunnen zo'n plan niet tevoorschijn toveren. Het is belangrijk om de "hearts en minds" van de mensen te werven voor duurzaamheid en het opwekken van energie. Wij moeten daarbij veel meer mensen betrekken. Met het onderhavige plan wordt juist tegen de haren van veel mensen in gestreken. Zij voelen zich niet serieus genomen. Het is goed om de mensen te betrekken bij de stappen die wij willen zetten.

Voor- en tegenstanders van de Structuurvisie Lage Weide en windmolens zijn allemaal betrokken geweest en zijn allemaal voorstanders van duurzame energieopwekking. Wij moeten de kracht van de meerderheid gebruiken om te bekijken of wij daarmee de ambitie kunnen hooghouden.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik constateer dat het antwoord van mevrouw Haage op mijn vraag is: "Nee, dat weet ik niet". Zij gebruikt alleen wat meer woorden. Ik vind het echter interessant dat zij toch de deur openzet voor windenergie en die openhoudt waar zij die ook voor Rijnenburg en Lage Weide heeft opengezet. Het is misschien aardig als de PvdA-fractie de stellingenpagina van Utrecht dichtbij aanpast. Daarop staat de PvdA-fractie in het "nee"-kamp.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik ken de precieze stelling niet. Wij zullen die bekijken.

Als wij alle Utrechters bij het energieverbruik betrekken, dan is er nog een wereld te winnen. Onderzoek van energieleveranciers wijst uit dat 80% van de mensen niets doet aan het verminderen van energieverbruik. Wij kunnen nog veel mensen overhalen om te bekijken of hun verbruik omlaag kan.

De initiatieven van Energie U bestrijken meer dan alleen het plan voor Lage Weide. Er is veel kennis opgedaan over waar dingen mogelijk zijn. Het lijkt mij goed om die in te zetten.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Het energieverbruik van de Utrechters moet omlaag. Dat is een standpunt van de PvdA-fractie dat de GroenLinks-fractie zeker deelt. Ook het aardgasverbruik moet flink omlaag. Afgelopen weekend was Diederik Samsom daarover in de NRC aan het woord. Hij zei dat als wij het aardgasverbruik verlagen er windenergie tegenover moet staan, onder andere in stedelijke omgevingen. Wat vindt mevrouw Haage van de woorden van haar partijleider?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Dat kan men prima zeggen als men de kaart van Nederland bekijkt. Als men echter met de mensen in Utrecht spreekt en weet welke vrees die hebben voor wat er kan gebeuren, dan neem ik als volksvertegenwoordiger een andere verantwoordelijkheid op mij en neem een ander standpunt in.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Het zou kunnen zijn dat ook in andere gemeenten PvdA'ers zijn die dezelfde conclusie trekken als mevrouw Haage. Welke tip wil zij de heer Samsom meegeven wat betreft diens ambitie om de komende jaren zoveel mogelijk windenergie te realiseren? Het gaat om meer dan een verdubbeling van windenergie op land.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dit is een gemeenteraadsvergadering, maar deze ene tip sta ik toe.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Omdat het van u mag, wil ik de heer Samsom een tip geven. Ik ken de plannen voor heel Nederland niet. De drie plekken die de provincie heeft aangewezen, liggen allemaal in stedelijke gebieden. Is daar het opwekken van windenergie haalbaar? Zijn er geen andere plekken denkbaar waar de overlast minder is?

De heer **WIJENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De landelijke PvdA zegt dat windenergie in een stedelijke omgeving moet kunnen. Zojuist werd verwezen naar de provinciale structuurvisie waarin drie locaties zijn opgenomen. Die zijn daarin opgenomen met de nadrukkelijke toestemming van de betrokken raden, waaronder ook deze raad. Lage Weide kon onze goedkeuring krijgen.

Mevrouw Haage stelde dat er een schep overlast bijkomt voor de omwonenden van Lage Weide. Toch blijkt dat niet uit de rapporten die onder de structuurvisie liggen. Ik ben benieuwd waar voor de PvdA-fractie de grens ligt. Gaat het haar alleen om het draagvlak bij omwonenden? Spelen daarbij normen een rol?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Wij hebben bij dit punt in de commissievergadering uitgebreid stilgestaan. Ik wil hetgeen toen is gezegd niet allemaal herhalen. Ik zie dat bij buurtbewoners veel bezorgdheid is over gevolgen voor de gezondheid. Als ik de onderzoeken over waardedaling lees – ik heb toevallig juist zelf een huis in de stad verkocht – dan ben ik niet gerust vanwege de conclusies die daarbij worden getrokken. De normen voor geluidshinder zijn streng. Ik ben mij daarvan terdege bewust. Waar het nu in de omgeving van Lage Weide nog enigszins rustig is, wordt geluidshinder 's nachts toegestaan. De buurtbewoners maken zich daarover zorgen, want 's nachts moet men de gezondheidsslaap pakken.

Tijdens de RIA is op een vernieuwende manier het debat gevoerd. De heer Oldenburg heeft dat ontzettend leuk voorgezeten. Men kon daar een soort enthousiasme voor duurzaamheid en het zelf opwekken van energie proeven. Ik vind dat wij dat enthousiasme moeten vasthouden. Wij moeten dat omzetten in concrete actie. Het is misschien een verhit debat geweest. Energie U en vele maatschappelijke en bewonersorganisaties waren erbij betrokken. Zij hebben er ontzettend veel tijd in gestoken. De PvdA-fractie begrijpt dat voor het onderhavige plan in Utrecht onvoldoende draagvlak is, maar het draagvlak voor verduurzaming van energie is groot. Daarover is veel kennis opgedaan. Onze wens is om die inzet niet verloren te laten gaan.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw Haage zegt dat voor het plan geen draagvlak is. Ziet zij wel draagvlak voor deze plek of is zij daarmee klaar?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! De techniek staat niet stil, dus wij moeten nooit nooit zeggen. Echter, ik kan mij niet voorstellen dat wij op korte termijn – ook niet drie maanden of een jaar na de verkiezingen – "ja" zullen zeggen tegen een soortgelijk plan op Lage Weide.

Het zou echter kunnen zijn dat wij vanwege voortschrijdende techniek daar ooit "ja" tegen zullen zeggen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik neem aan dat de PvdA-fractie daaraan dezelfde voorwaarden verbindt en dat voor zo'n plan in de directe omgeving voldoende draagvlak moet zijn.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Ja.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De afgelopen jaren zijn er weinig onderwerpen geweest die tot dermate veel discussie en berichten hebben geleid als met het plan om op Lage Weide windmolens toe te staan is gebeurd. Er zijn weinig onderwerpen waarbij de voor- en tegenstanders zo ver uit elkaar liggen. Het is uiteindelijk aan de raad om daarover een afweging te maken. Voor de standpunten van zowel voor- als tegenstanders zijn argumenten te vinden. Ik ben het met de fracties van PvdA en D66 eens dat er veel redenen zijn om op het voorstel kritiek te hebben. Het college heeft zonder meer onzorgvuldige keuzes gemaakt. Juist in een dossier dat dermate gevoelig ligt, moet de gemeente zich boven de belangen kunnen stellen om tot een onafhankelijke beoordeling te komen. Het college heeft niet alleen de pet van beoordelaar opgezet, maar ook die van deelnemer aan het plan. Wethouder De Rijk maakte EUR 200.000,00 over voor verschillende onderzoeken die bij elk ander plan door projectontwikkelaar hadden moeten worden betaald. De gemeente werd daardoor risicodragend deelnemer aan het plan. De CDA-fractie heeft daarvoor gewaarschuwd, maar kreeg helaas van de coalitiefracties geen bijval.

Omwonenden hebben veelvuldig commentaar gekregen op de bedrijfsmatige haalbaarheid van het voorstel.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Van Waveren zegt dat het college onzorgvuldige keuzes heeft gemaakt, maar de raad heeft het besluit genomen om het initiatief te steunen. Het zou goed zijn als de heer Van Waveren de stukken nog eens leest.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik lees de stukken uitstekend. In de commissievergadering is erover gesproken. De wethouder heeft een brief gestuurd waarin staat dat ze EUR 200.000,00 aan het onderzoek meebetaalt en dat zij nog wel zou zien of zij dat terugkrijgt als het project slaagt. In de commissievergadering heb ik daarover gezegd dat ik dat niet verstandig vind. Daarmee wordt de gemeente medeverantwoordelijk. Richting andere ondernemers zou dat ook niet worden gedaan. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid verschoven en dat is niet handig. De heer De Vries kan dat teruglezen in het verslag van de betreffende commissievergadering.

Omwonenden hebben veelvuldig commentaar geuit op de bedrijfsmatige haalbaarheid van het voorstel. Wat de CDA-fractie betreft, is dat een ondernemersrisico. Het college paste de plannen echter steeds aan met het argument dat volgens Energie U het anders financieel niet haalbaar is. Eigen toetsing door het college heeft telkens ontbroken. Waar een structuurvisie is bedoeld om heldere beleidskaders te stellen, werd die hier meer de onderbouwing van een concreet plan: een verkeerd instrument op het verkeerde moment. Ook daarvoor heb ik gewaarschuwd. Het verbaast derhalve niemand dat het vertrouwen in de buurten er omheen verdwijnt. Dat mogen het college en de drie coalitiefracties zich aanrekenen.

Wij hebben in de commissievergadering van de wethouder een toezegging gekregen over de gemaakte kosten. Volgens mij hebben wij de informatie nog steeds niet gekregen – of ik heb die in het nieuwe documentatiesysteem nog niet kunnen vinden – maar ik hoor de wethouder daarover graag nog even. Beide genoemde mogelijkheden kunnen.

Het beeld dat uit de onderzoeken van de gemeente maar één conclusie kan worden getrokken, was na het proces maar lastig weg te nemen. Dat versterkte de weerstand in de omliggende buurten. Toch is het niet goed om het debat te versmallen tot die weerstand. Het valt onder de verantwoordelijkheid van de raad om het voorliggende plan op voor- en nadelen te wegen. Dat kan door daarover de stad te horen en door het inhoudelijke debat te voeren. Dat de fracties van PvdA en D66 hun oordeel een paar uur na het besluit al in persberichten hadden klaarstaan, doet geen recht aan de vele inwoners van de stad die een zienswijze hebben geschreven. Het doet trouwens ook geen recht aan het voorstel van het college en aan de onderliggende onderzoeken. Ook daarvoor is het nodige werk verricht.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Het merendeel van de onderzoeken was al klaar. Volgens mij doen wij juist wel recht aan de insprekers als wij onze conclusie trekken als blijkt dat het college met de inspraak niets doet.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als 1.000 mensen de moeite nemen om een brief te sturen, is het minste dat kan worden gedaan even de tijd nemen om die te lezen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Haage citeert vandaag niet zorgvuldig. Dat het college niets met de inspraakreacties heeft gedaan, is complete onzin. Het plan is verscheidene keren op indringende wijze aangepast. Ik heb dat in mijn bijdrage uitgebreid uit de doeken gedaan. Ik vind de redenering van mevrouw Haage bizar.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Waveren vindt het goed dat u antwoordt op de niet aan u gestelde vragen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Daarvoor ben ik de heer Van Waveren dankbaar.

Ik wil de heer De Vries zeggen dat er volgens mij één kleine aanpassing is geweest op een inspraakreactie van het waterschap. De overige reacties hebben niet tot noemenswaardige aanpassingen geleid. Volgens mij mag men daaruit een eigen conclusie trekken. De PvdA-fractie heeft dat gedaan.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Op verscheidene momenten van het proces is het plan flink aangepast. De initiatiefnemers zijn bijvoorbeeld veel strengere normen opgelegd dan die waartoe de landelijke wetgeving verplicht. Het aantal windmolens is teruggebracht van veertien naar zes. De PvdA-fractie kan niet volhouden dat het plan niet is aangepast. Dat is klinkklare onzin.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Volgens mij vond de inspraak plaats op het plan met zes molens. Daarop zijn 1.000 reacties gekomen. Daarover moeten wij spreken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik zei dat de snelle actie van de fracties van D66 en PvdA geen recht deed aan de mensen die daarin tijd en moeite hebben gestoken, maar ook doet die geen recht aan al het werk dat door Energie U is verzet. Bijna elke maand spreken wij in de raad of in de commissie over het faciliteren van initiatieven en over hoe de gemeente daaraan kan meewerken. Wij vragen de buurtbewoners om zich als vrijwilligers in te zetten om nieuwe ontwikkelingen van de grond te krijgen. Voor die mensen moeten wij juist een betrouwbare partner zijn. Het valt mij derhalve tegen dat de fracties van PvdA en D66 de deur dichtgoiden voordat wij inhoudelijk over het plan konden spreken. De CDA-fractie was dat gesprek graag aangegaan. Het voorstel heeft voor- en nadelen. Het had beter kunnen zijn, maar verdient een kans. Wij hechten eraan dat de bewoners van Zuilen, Terwijde en Stichtse Vecht weten dat de gemeente zich aan haar afspraken houdt. Afspraak is afspraak, juist in complexe participatietrajecten. Daarom heb ik in de commissievergadering aangegeven dat de CDA-fractie ervoor zou kiezen om de voorkeursvariant van de klankbordgroep te volgen en te kiezen voor vier windmolens in plaats van voor zes, misschien niet omdat dit het beste voorstel is, maar wel het logische gevolg van het afgesproken participatietraject. Nu kan ik proberen om het voorstel te amenderen, maar dat lijkt mij gezien de stemverhoudingen weinig zinvol. Ik laat dat maar achterwege.

Ik vind dat wij van het proces tot nog toe moeten leren, maar voor dit debat moeten wij ook de blik vooruit richten.

Het gaat dan niet meer alleen over windmolens, maar over de energievoorziening voor onze inwoners en de doelstellingen van het programma Utrechtse energie. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is goed en belangrijk, maar als leidend principe is het bijna onwerkbaar. Door de vele communicerende vaten en de versturende financiële effecten van Europees en rijksbeleid is dat op lokaal niveau niet effectief te doen. Wij moeten daarover eerlijk zijn. De CDA-maatstaf, die ik al bij het begin van het programma Utrechtse energie in de raad heb ingebracht, is de vraag of een investering leidt tot lagere energierekeningen voor de inwoners en ondernemers van de stad. De eerste en belangrijkste stap is inderdaad het verlagen van het energiegebruik door isolatie of zuinig gebruik. Daarin geef ik de PvdA-fractie gelijk. Dat is echter niet meer dan de eerste stap. Het is jammer dat de PvdA-fractie zich daartoe nog steeds beperkt. Er zal altijd een energiebehoefte blijven. Ook de lokale overheid draagt verantwoordelijkheid om die schoon, zeker en betaalbaar te houden.

In de commissievergadering heb ik aangegeven dat wij er niet aan ontkomen om in de planning eerst een stap terug te zetten. Het is evident dat het onderhavige voorstel het niet zal halen, maar er ligt wel een opgave voor de gemeenteraad om aan te geven hoe en waar wij willen meewerken aan het opwekken van duurzame energie. Die helderheid moeten wij de inwoners van onze gemeente en de investeerders geven. Wat de CDA-fractie betreft, mag de uitkomst een mix zijn van zonne-energie, biomassa en industriële restwarmte of andere over de gemeentegrenzen heen gezochte oplossingen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik constateer uit de bijdrage van de CDA-fractie tot nog toe dat ze voorstander is van vier windmolens op Lage Weide. Kan de heer Van Waveren dat bevestigen?

De heer Van Waveren vroeg wat de PvdA-fractie vindt van Utrecht dichtbij. Is hij zelf bereid om bij Utrecht dichtbij aan te geven met welk standpunt de CDA-fractie de verkiezingen ingaat?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Onze conclusie is dat vier windmolens de logische uitkomst van het proces zou zijn. Als wij opnieuw beginnen, zou dat meer of minder kunnen zijn. Daarop wil ik mij nu niet vastpinnen. Wij hebben deze conclusie bij Utrecht dichtbij aangeleverd, maar dat gebeurde net voorbij de deadline. Ik zal die de heer Van Schie toesturen als hij die graag wil zien.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik ontvang altijd graag de bijdragen van de CDA-fractie over allerlei maatschappelijke discussies. Die zijn altijd informatief en meestal vermakelijk. Het is mij erom te doen dat deze bijdrage een helder antwoord geeft op de vraag van de kiezers in Utrecht of de CDA-fractie voor of tegen een windpark op Lage Weide is. Ik constateer dat de heer Van Waveren zegt dat op Lage Weide ergens tussen de nul en oneindig windmolens mogen komen en dat zijn uitspraak derhalve niet erg duidelijk is. Dat was juist waarover de bijdrage van de heer Van Waveren ging toen ik hem interrompeerde.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Toen het over veertien windmolens ging, heb ik gezegd dat dit aantal niet past in de bestaande milieuzonering en de regels. Daarmee zou een angstbeeld worden gewekt. Het is niet verstandig om dat naar buiten te brengen. Zes of vier windmolens zouden kunnen. Vier windmolens zijn een logische uitkomst van dit proces. Windmolens op Lage Weide blijven wat de CDA-fractie betreft mogelijk. Daarover heb ik nooit onduidelijkheid laten bestaan.

Ik wil voor allerlei varianten openstaan. Ik kan mij niet voorstellen – daarover moeten wij eerlijk zijn, mijnheer Van Schie – dat wij de huidige ambities zonder windmolens zouden kunnen waarmaken.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Kan ik van de CDA-fractie de toezegging krijgen dat het ons rapport over zonne-energie zorgvuldig bestudeert?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als ik dat rapport vóór dit debat had gekregen, dan had ik dat al gedaan. Ik had er dan op in kunnen gaan. Het is jammer dat het zo niet mocht zijn.

De heer **KLEUVER** (D66): Dat vroeg ik niet. Is de heer Van Waveren bereid om het rapport zorgvuldig te bekijken?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Uiteraard.

Ik rond af met een conclusie. Het groene college is na vier jaar met windenergie geen stap verder gekomen dan de verkenning die wethouder Janssen in 2010 presenteerde. Laten wij hopen dat wij de komende vier jaar meer meters maken.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Zal de heer Van Waveren voor of tegen het voorstel stemmen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb gezegd het voorstel te kunnen amenderen om te proberen het in onze varianten te laten passen. Wij zullen tegen de gepresenteerde variant stemmen. Het is duidelijk hoe wij er in staan en welke mogelijkheden wij op de betrokken plek zien. Een structuurvisie is een kader voor een bestemmingsplan. Als het voorstel aangenomen had kunnen worden, zouden wij met een bestemmingsplanwijziging voor vier windmolens hebben ingestemd, maar de gepresenteerde structuurvisie is volgens ons niet goed.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De D66-fractie had volgens ons een punt: de beleidsplannen zijn gewoon te vaag. Die zijn een opeenstapeling van allerlei ambities die men allemaal tegelijk verwezenlijkt wil zien. Dat hebben wij bij de discussie over Utrechtse energie naar voren gebracht. Wij hebben toen gezegd dat het isoleren van woningen en het voorkómen van verspilling versneld moet gebeuren. Daarin willen wij onze energie steken en niet in van alles en nog wat.

Het proces van de totstandkoming van het voorstel was voor de SP-fractie heel spannend. Een Kamerlid van de SP – een oud raadslid van deze gemeenteraad – heeft altijd gepleit voor het plaatsen van windmolens op plekken met veel infrastructuur. Wij vonden het interessant om te zien hoe dat in de praktijk gaat.

Het is ons helder welke conclusie daaruit kan worden getrokken. Met het plaatsen van windmolens in stedelijke gebieden moet men goed oppassen omdat er veel mensen mee zijn gemoeid. Dat betekent niet dat het nadenken ophoudt. Bij de energietransitie is alleen sprake van het opwekken van energie, maar volgens ons moet meer werk worden gemaakt van het opslaan van energie. Daarmee loopt Nederland ongelofelijk achter. De afgelopen jaren hebben zich in het buitenland flinke ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van energieopslag, bijvoorbeeld het vloeibaar maken van lucht. Wij denken dat dit soort energietransitie beter op een industrieterrein past dan windmolens. Wij vragen ons af in hoeverre dit op Lage Weide mogelijk is. Is het college bereid om te bekijken welke stappen wij kunnen zetten om op dat gebied voorlopers te worden? Dan kunnen wij dit deel van de energietransitie voor onze rekening nemen.

Het nadenken houdt niet op. Het is een lastig proces geweest. Wat ons betreft, hoefde het voorstel niet door de raad te worden behandeld. Dat heeft men echter toch doorgezet. Wij kunnen derhalve niets anders doen dan tegenstemmen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik vind dat ook de SP-fractie een goed punt heeft.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Eggermont, u neemt deze opmerking van de heer Kleuver in dank aan.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ja, dat is hij van ons gewend.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Wij hebben over dit onderwerp de afgelopen jaren al heel veel gesproken. Wat er is gebeurd, kan men ook bij complexe bouwplannen zien. Als de lokale overheid enthousiast is over een plan van iemand waarvan men vooraf kan weten dat het in de omgeving problemen kan opleveren, dan komen die problemen er. Dat komt omdat als de gemeente enthousiast is over een plan van een projectontwikkelaar ze zich meteen enigszins verdacht maakt met betrekking tot de onafhankelijkheid van de gemeente. Daaraan valt niets te doen. Zo werkt dat nu eenmaal.

Zonder te beweren dat ik helderziend ben, is hetgeen wij zien gebeuren ongeveer wat ik twee jaar geleden met mevrouw Kluit van Energie U heb besproken. Dat is ongeveer zo uitgekomen. Hoe meer wij de verkiezingen naderen, hoe groter de kans is dat het plan strandt.

Ik was verbaasd over de snelle reactie van de fracties van PvdA en D66 op het besluit. Anderen hebben hetzelfde gezegd. Ik had op z'n minst de behoefte om alle 1.100 reacties te bekijken. Ik kan redelijk snel lezen, maar zo snel toch niet. Op dat punt hebben de fracties van PvdA en D66 mij verslagen. Ik geef dat graag toe.

In deze stad hebben wij nog nooit een plan gezien waarop dermate veel reacties zijn gekomen. In die zin heeft het plan geleefd. De heer Van Waveren heeft hetzelfde gezegd. Geconstateerd kon worden dat voor het plan onvoldoende draagvlak is. Wat echter misschien nog veel gekker is, is dat het blijkbaar ongeveer 319.000 Utrechtse niet interesseert. Die hebben niet gereageerd. Dat is de andere kant van het verhaal.

De heer De Vries zegt terecht dat als men de Utrecht Monitor ziet iedereen voorstander is van duurzame energie.

Dat klopt; ook iedereen is voorstander van gezondheid, maar dat betekent niet dat men zijn of haar auto laat staan. Dat is het eigenaardige effect dat hierbij duidelijk wordt. Men kan zeggen dat er geen draagvlak is. Dat klopt, want er is veel respons gekomen. Ik maak mij echter veel meer zorgen over het feit dat 99% van de bevolking zich er helemaal niet bij betrokken voelt. Men reageert niet op een plan dat ons allemaal aangaat. Voor mij persoonlijk is dat geen probleem. In het kader van de verkiezingen hoef ik daarover niet na te denken. Dat lijkt mij echter voor mijn collega's die op 19 maart a.s. nog wel de strijd aangaan iets om goed over na te denken.

Toen het plan werd gelanceerd, heb ik op Google Maps gekeken. Ik constateerde toen dat men niet verder zou komen dan drie of vier windmolens. Dat komt aardig overeen met de conclusie van de klankbordgroep, maar mijn fractie is al vanaf het begin van mening dat men dit soort windmolens niet in een dermate dichtbebouwd stedelijk gebied moet neerzetten. Dat is niet handig. De raad kan dit zichzelf aantrekken. De raad heeft zelf gezegd dat het college zou moeten bekijken waar windmolens zouden kunnen komen en of Lage Weide of Rijnenburg daartoe mogelijkheden bieden. Mijn voorkeur lag toen al bij Rijnenburg, want dat ligt verder van de bebouwing af. Ik had er niet veel verwachtingen van.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De betogen van de heer Oldenburg zijn altijd goed, want hij kan een heel eind terug kijken. Hij weet hoe lang dit soort trajecten soms loopt en hoe lang er al over wordt gediscussieerd. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 was dit al een stelling in de stemwijzer: windmolens langs de A2 en de A12. De fractie van de SLU was daarvan geen voorstander want die vond dat de windmolens op grootschalige industrieterreinen zouden moeten komen. Welke grootschalige industrieterreinen bedoelde de heer Oldenburg?

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik bedoelde veel grotere terreinen dan Lage Weide, bijvoorbeeld de Maasvlakte. De energievoorziening wordt steeds grootschaliger en meer internationaal. Als het om basale energievoorziening gaat, dan zijn daarvoor lokaal erg weinig mogelijkheden. Die moet net als de hoofdinfrastructuur via de rijksoverheid worden geregeld. Ik zie veel meer in het door individuele burgers zo weinig mogelijk energie gebruiken. Op dat gebied valt in deze stad nog ongelofelijk veel te halen. Daarom zal ik niet voor dit plan stemmen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Begin december 2011 bracht ik namens de VVD-fractie motie 84 in stemming. De titel was: "Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald". Hetzelfde geldt vanavond opnieuw. Het dictum van motie 84 uit 2011 was dat Lage Weide geen geschikte plek is voor een grootschalig windmolenpark. De VVD-fractie verheugt zich erop dat nu, zoveel jaren later, een meerderheid van de raad daarvan is overtuigd.

De conclusie die wij toen trokken, staat nog steeds overeind. Lage Weide is geen geschikte plek voor windmolens. In het winddebat – wij hebben dat vanavond al een paar keer meegemaakt – zijn er vier belangrijke thema's: energie, klimaat, geld en draagvlak. Over alles hebben wij al veel gezegd zowel in de commissievergadering als vandaag.

Ik wil u, voorzitter, vragen of u een idee hebt hoeveel energie in Utrecht wordt gebruikt. Wees niet bang, het is een retorische vraag, ik zal u niet meteen dwingen om antwoord te geven. De totale energieconsumptie in Nederland is ruim 3.000 petajoule per jaar. Per inwoner is dat 56.000 kilowattuur. Eén windturbine levert voor ongeveer 100 personen energie op. Ik heb een beetje zitten rekenen om dit debat ook voor het publiek aanschouwelijk te maken. Voor de Utrechtse energieconsumptie heeft men ongeveer 3.000 windturbines van 2,5 megawatt nodig om de benodigde energie op te wekken. Als men die wil plaatsen, heeft men acht keer de oppervlakte van Utrecht nodig. Ik denk dat zelfs de Maasvlakte dat niet redt.

De conclusie is dat lokale energieopwekking voor de energieconsumptie van onze stad kansloos is. Die moet centraal worden gedaan. Dat hebben ook onze voorgangers bedacht. Die hebben goede systemen ontwikkeld, zoals stadsverwarming en centrale energieopwekking. Wij zullen de inwoners niet vragen om allemaal hun eigen kachel in huis te zetten omdat wij daarmee klimaatproblemen zouden oplossen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Als minister Kamp besluit om op Lage Weide centraal energie op te wekken, is de VVD-fractie daar dan voor?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Nee, ook dan zullen wij dat niet zijn. Wij vinden dat lokale overheden de afwegingen over het ruimtelijke beleid samen met de bevolking moeten maken. Wij hebben geconstateerd dat er geen draagvlak is voor een plan op deze plek.

Wij achten dat niet van overschrijdend belang. Wij kunnen constateren dat in Nederland geen energieprobleem is. Wij hebben voldoende energie. Wij hebben zelfs een energieoverschot. Er is absoluut geen risico dat wij de komende vijfendertig jaar in Nederland een energietekort zullen hebben, laat staan in Utrecht.

Zojuist is de klimaatdiscussie in het tussendebatje met de GroenLinks-fractie aan de orde geweest. De VVD-fractie gelooft er niets van dat wij het klimaat kunnen beïnvloeden. De heer De Vries zegt dat wij dat marginaal zouden kunnen doen, maar aan het klimaat kunnen wij helemaal niets doen. Het Centraal Planbureau heeft gezegd dat de effecten van dit plan op CO₂ nul zijn. Er zal door windenergie op land geen CO₂ worden bespaard. Als men gelooft dat CO₂ het klimaat beïnvloedt, dan zal dat met dit plan niet gebeuren.

Wij vinden het te duur om dermate veel geld uit te geven aan een onrendabele energievoorziening. Het ergste is dat wij in de omgeving een ernstig tekort aan draagvlak constateren. Buurtbewoners zien dat hun leefomgeving door de windmolens wordt aangetast en zien ook een gebrek aan legitimiteit daarvoor.

Wij zullen niet met het voorstel instemmen. Ik constateer tevens dat geen voorstel voor het opwekken van windenergie op Lage Weide in de raad een meerderheid zal halen. Alle grote fracties behalve die van GroenLinks zijn ertegen. Draagvlak ervoor is afwezig. Wij moeten dat niet doen. Wij moeten ervoor zorgen dat het klimaat van het energieverbruik in de stad ligt bij de inwoners. Wij moeten de inwoners uitdagen om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor hun energieconsumptie, maar wij moeten daarbij niet de vinger opheffen. Energie is een belangrijk element van onze samenleving geworden. Wij zitten ook hier niet in het donker. Iedereen gebruikt ontzettend veel energie. Wij zijn er zelfs een beetje aan verslaafd. De raad kan zich niet aanmatigen om in Utrecht te beslissen dat de inwoners van de stad een energiequotum krijgen of op een bepaalde manier een verantwoord of onverantwoord consumptiegedrag hebben. Wij moeten dat echt aan de samenleving zelf overlaten. De raad moet daarover niet willen beslissen.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De heer Van Schie noemde een getal van 56.000 kilowattuur. Toen wij in de commissievergadering spraken over het Energie030-programma van het college is gezegd dat elke persoon in Utrecht ongeveer 35.000 kilowattuur gebruikt. Wij hanteren dezelfde orde van grootte. Op dat punt val ik de heer Van Schie bij.

In november 2013 spraken wij in de raadscommissie al over de onderhavige structuurvisie. Na vijf uur vergaderen moest ik afhaken om de laatste bus naar huis te halen. Hopelijk wordt het vanavond niet zo laat. Een blik op de klok geeft mij hoop. Preventief ben ik op de fiets gekomen.

Eerder deze week kwam het nieuwe spotje van de ChristenUnie online. De verkiezingen zijn in aantocht. Dat zal niemand zijn ontgaan. Vanavond krijgen wij daarvan een voorproefje. Het spotje is gemaakt voor de zendtijd voor politieke partijen. Ik heb overwogen om de griffie te vragen het te tonen, maar tegenwoordig heeft iedereen een laptop of een telefoon. Wifi is hier gratis. Via YouTube is het spotje te vinden. Waarom meld ik dit? In het filmpje komt windenergie voor en niet ten onrechte. De ChristenUnie is voorstander van het investeren in duurzaamheid en in een groene energievoorziening. Dat durven wij in verkiezingstijd te zeggen, ook in Utrecht. Ik zou zelfs willen zeggen: juist in verkiezingstijd. Ook in het programma dat mijn fractie in 2010 als basis voor de inzet van de partij ontving, was het opgenomen. Daarom had ik bij de behandeling van deze structuurvisie in de commissievergadering een positieve blik. Dat was ook de reden dat wij de afgelopen jaren mede-indiener waren van moties die het college opriepen om te onderzoeken wat de mogelijkheden voor windenergie op Lage Weide en elders in de stad zijn. Deze moties werden gesteund door een ruime meerderheid van de raad. Met deze houding heb ik het collegevoorstel bekeken. Kan het? Past het? Hoe staat het er met de overlast voor? Wat hebben omwonenden er aan? Ik kom net als andere raadsfracties tot de conclusie dat het kan en past. Het initiatief van de fractie die zich uit de naad heeft gewerkt en die er veel vrijwilligerswerk in heeft gestoken, blijkt te kunnen. Natuurlijk is er discussie in de wijk. Dat ontken ik niet. Natuurlijk zijn buurtbewoners betrokken bij hun wijk en bij projecten die op de wijk invloed kunnen hebben. Dat is terecht. Dat is wat wij zien en dat wij absoluut waarderen. Wij hebben alle begrip voor iedereen die zich tegen het plan heeft gekeerd. Dat weegt voor mijn fractie zeker mee, hoewel het mij niet heeft overtuigd. Ik zeg dat niet alleen tegen degenen die een zienswijze hebben ingediend, maar ook tegen degenen die aan rapporten hebben gewerkt. Dat zijn onafhankelijke experts die de raad adviseren. Zij zeggen dat aan de wettelijke eisen en aan de bovenwettelijke norm wordt voldaan. De provincie heeft deze locatie opgenomen in provinciale structuurvisie. Omwonenden kunnen in ruil voor wijziging van hun uitzicht mee profiteren van de opbrengst. Ook dat is wat waard.

Als ik ons verkiezingsprogramma bekijk – dat is ons uitgangspunt – dan zie ik dat wij beloven ons voor windenergie in te zetten. Er ligt een mooi plan. Het voldoet aan alle normen.

Ik zie de weerstand, maar ook de energie. Ik wil richting mijn kiezers niet met verscheidene monden praten, dus kunnen de initiatiefnemers van het plan en de structuurvisie op mijn steun rekenen.

Ik wil echter ook vooruit kijken. Ik wil het college vragen hoe het er met de uitwerking van motie 18 uit 2011 voorstaat die door de heer Van Waveren is ingediend. Via motie 18 uit 2011 werd gevraagd om een uitwerking van de mogelijkheden voor windenergie in Rijnenburg. In de commissievergadering hebben wij daarover al kort gesproken. Ik vind het voeren van een verkiezingsdebat nuttig en leuk, maar ik kijk nog liever vooruit naar wat wij kunnen doen om een stap vooruit te zetten.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Het begon allemaal met een motie van de raad uit 2007 die opriep om de opwekking van windenergie op Utrechts grondgebied te onderzoeken. Daarnaast was er de doelstelling van de raad uit 2008 om zelfs klimaatneutraal te worden. Het college is daarmee aan de slag gegaan. Het heeft de plekken onderzocht waar in Utrecht windenergie mogelijk is. Lage Weide en Rijnenburg kwamen als de meest kansrijke locaties uit de bus. Deze locaties zijn niet alleen kansrijk in de zin dat er behoorlijk wat wind staat, maar ook kansrijk wat betreft de hoeveelheid omwonenden en de landschappelijke en stedelijke inpassing.

Aangezien Rijnenburg grotendeels in het bezit was van de projectontwikkelaars die weliswaar met windenergie bezig waren, maar ook met plannen voor woningbouw, was Lage Weide de meest kansrijke plek. De deskundigen zijn het erover eens dat "wind op land", zoals het in het jargon heet, de meest kostenefficiënte manier van duurzame energie is. Wij zouden best willen dat andere vormen van duurzame energie kostenefficiënter waren. Windenergie op land is echter vele malen kostenefficiënter dan zonne-energie. Ik kom hierop later nog even terug.

Nog mooier was het feit dat er sprake was van een burgerinitiatief. Ik denk dat burgerinitiatieven raadsbreed worden omarmd. Wij wijden hele raadsdebatten aan de vraag hoe wij beter kunnen ingaan op burgerinitiatieven. Natuurlijk moeten die aan de normen voldoen en zelfs meer. Daarom hebben wij al die onderzoeken laten doen. Daar kwam uit dat het plan aan de normen voldeed en zelfs beter was dan dat. Wij konden er extra eisen aan stellen.

Vanaf het begin was Energie U bezig met het inspraak- en participatieproces. Dat heeft in het begin vrij weinig aandacht van de media en de omwonenden getrokken. Er kwamen relatief weinig mensen. De mensen die kwamen, waren er voor uitgenodigd.

Daarna hebben wij zelf voor het participatieproces initiatieven genomen. Wij hebben dat niet helemaal aan Energie U overgelaten. Wij vonden dat het onder de verantwoordelijkheid van de gemeente viel om het participatie- en inspraakproces te organiseren.

Al verscheidene keren is gememoreerd dat de plannen in belangrijke mate zijn aangepast. De meest opvallende verandering is het aantal molens. Ook de opstelling van de molens en de geluidsnormen zijn veranderd. Er is een norm voor laagfrequent geluid gekomen. Nederland kent die norm niet, maar wij hebben besloten om ons aan de Deense norm voor laagfrequent geluid te houden. Bovendien worden de molens stilgezet als ze een slagschaduw veroorzaken. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Dat is allemaal gebeurd dankzij de inbreng van veel mensen in de stad. Ik wil die mensen daarvoor heel hartelijk danken. Er hebben ontzettend veel mensen met deze plannen meegedacht. Zij zijn ter plekke deskundig geworden. Dat vereiste nogal wat van deze mensen, zoals veel vrije tijd, onder andere van de klankbordgroep. Het was echt geweldig om te zien hoe er werd meegedacht. Soms gebeurde dat vanuit een zeer kritische optiek en soms vanuit tegenstand. Het plan is echter keer op keer aangepast.

Ik roep de landelijke opgave in herinnering die wij in de provincie en de stad hebben. Dat feit is al eerder gememoreerd. Lage Weide staat nota bene in de provinciale structuurvisie. Kortom, alle seinen stonden op groen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik wil de wethouder eraan herinneren dat voor de provinciale structuurvisie het draagvlak een belangrijk criterium is. Hoe constateert de wethouder dan dat het draagvlak na het participatieproject nu voor de windmolens is?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Er is over het draagvlak veel gezegd. Misschien was het beter geweest om hierover een referendum te houden. Dat was de enige manier geweest om het draagvlak werkelijk te meten. Wij hebben op allerlei manieren mensen gehoord. Ik dank deze mensen daarvoor zeer. Wij kunnen echter nog steeds niet zeggen of een meerderheid van de bewoners van de stad voor of tegen de windmolens is.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Wat een quatsch dat over dit onderwerp een referendum zou kunnen worden gehouden. De mensen die er dicht omheen wonen, hebben daarover een totaal andere opvatting dan mensen die in Lunetten wonen. Als er één onderwerp is waarover geen referendum kan worden gehouden, dan is het dit.

Hoe heeft de wethouder het ervaren toen zij merkte dat er zo'n verdeeldheid in de stad ontstond? Heeft zij gedacht daaraan iets te moeten doen?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Sterker nog, wij hebben er veel aan gedaan. Het was juist de gemeente die al die inloopavonden heeft georganiseerd. Op de meeste daarvan ben ik geweest. Er waren natuurlijk mensen die voor en tegen waren, maar in het algemeen werd op een goede manier met elkaar gesproken. Voor het stadsdebat geldt hetzelfde. Men kan constateren dat het debat in de sociale media alle kanten op schoot. Daar werden soms de normen van het fatsoen overschreden. Er hebben soms verhitte, maar ook goede debatten plaatsgevonden.

Wij danken de D66-fractie voor het door haar ingediende rapport over zonne-energie.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik merk dat de wethouder over het proces best tevreden is en dat in de beleving van de wethouder af en toe een verhit debat werd gevoerd. De D66-fractie heeft dat heel anders gezien. Er is hierover in de stad fundamentele verdeeldheid ontstaan. Heeft de wethouder nooit het idee gehad dat het fout liep en dat ze moest ingrijpen?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben in het proces ingegrepen door veel te organiseren. Ik zou best af en toe bepaalde twitteraars van repliek hebben willen dienen en hebben willen zeggen dat het zo niet kon, maar meestal is het niet aan de wethouder om dat te doen.

Als men mij vraagt of ik het een fijn proces heb gevonden, dan moet ik zeggen dat er zeker dingen zijn gebeurd die niet door de beugel kunnen. Ik ben echter ook bij veel bijeenkomsten geweest waar goed met elkaar werd gesproken. Het is overigens in Nederland vaak zo dat windenergie tot verhitte debatten leidt. Persoonlijk heb ik niet verwacht dat dit in Utrecht anders zou zijn.

Wij zullen het plan van de D66-fractie voor zonne-energie uitgebreid bestuderen. Ik ben daar heel benieuwd naar. Ik ben eigenlijk blij dat de D66-fractie zegt dat de overheid daarvoor wat extra over moet hebben. Blijkbaar realiseert ze zich dat zonne-energie aanmerkelijk duurder is dan windenergie.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Dat heb ik niet gezegd en dat staat er niet. De wethouder moet het plan eerst eens goed lezen. Er staat inderdaad ergens dat volgens deze berekening zonne-energie mogelijk wat duurder zou kunnen uitpakken dan windenergie. Ik vraag alleen of kan worden bekeken hoe dat uitpakt als het in Utrecht daadwerkelijk zou worden toegepast. De D66-fractie wil er niet veel geld in investeren. Dat is een politieke keuze die voor zou kunnen liggen. Wij zeggen daar bij voorbaat geen "nee" tegen. Echter, de draai die de wethouder er nu aan geeft, klopt niet.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik dacht de heer Kleuver te hebben horen zeggen dat wij daar wat extra voor over moeten hebben. Als het plan van de D66-fractie ertoe zou leiden dat zonne-energie voor dezelfde prijs zou kunnen worden gerealiseerd als windenergie, dan zou dat geweldig zijn, maar tot nog toe is juist vanwege de landelijke fiscale wetgeving – de gemeente kan daaraan niet veel doen – grootschalige winning van zonne-energie veel duurder dan winning van windenergie op het land. Hetzelfde geldt niet voor kleinschalige winning van zonne-energie, bijvoorbeeld bij iemand op het dak. Het lijkt erop dat minister Kamp de grootschalige winning van zonne-energie via de komende fiscale wetgeving nog duurder zal maken.

Wij zijn echter blij met ieder plan. Wij zullen dat van de D66-fractie zorgvuldig bekijken.

Gevraagd werd of wij bereid zijn om te zoeken naar mogelijkheden voor de winning van zonne-, wind- en waterenergie. Wij zijn daartoe vanzelfsprekend bereid. Het bureau CE Delft heeft twee jaar geleden deze potenties in kaart gebracht. Wij kunnen daarop voortborduren. Daaraan is nog geen ruimtelijke vertaling gegeven. Dat zouden wij kunnen doen. De potenties zijn al in kaart gebracht.

Ik heb al iets over de participatie gezegd. De D66-fractie zei dat wij die aan de initiatiefnemers hebben uitbesteed. Dat is voor mij een van de grootste puzzels van het proces van de afgelopen tijd geweest. De vraag is wie de participatie moet organiseren als er in de stad initiatiefnemers zijn. Energie U vond ons eigenlijk te weinig ondersteunend. Hun initiatief paste precies in de doelstellingen van de gemeente, maar toch zijn wij er niet voor gaan lopen. Wij hebben ons zoveel mogelijk neutraal opgesteld. Wij hebben de participatie georganiseerd, maar wij dachten dat het het beste zou overkomen als de initiatiefnemer de mensen enthousiast maakt.

Dat is misschien best een debat waard over hoe de participatie juist in het geval van initiatieven van derden moet worden georganiseerd.

De fracties van GroenLinks en ChristenUnie vroegen naar Rijnenburg. Zoals bekend, is daar een ontwikkelgroep bezig geweest. Tot nog toe hebben wij vooral geprobeerd om de ontwikkelgroep enthousiast te maken voor windenergie. De ontwikkelgroep wilde dat alleen doen in combinatie met de woningbouwplannen, maar die vinden voorlopig geen doorgang. Ik ben graag bereid om met hen het gesprek aan te gaan, niet over de woningbouwplannen, want die lopen zoals die lopen, maar over het opwekken van windenergie in Rijnenburg.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dat is heel erg mooi. Ik ben daarmee erg blij. Ik begrijp dat het lastig is, gezien de verhoudingen in Rijnenburg. Daar zijn verschillende grondposities. De marktpartijen willen iets anders. Omdat het onderhavige voorstel geen doorgang zal vinden, maar de raad de doelstellingen voor duurzame energie serieus neemt, zou ik graag zien dat de wethouder ons op korte termijn informeert over wat de gesprekken met de marktpartijen over Rijnenburg opleveren.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik wil daarover graag terugkoppelen. Ik denk dat dit op korte termijn kan gebeuren.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Toevallig heb ik vandaag met een van de marktpartijen contact gehad. Ik wilde graag weten hoe het ermee voorstond. Er werd gezegd dat men best bereid is om ermee aan de slag te gaan en om dat samen met de gemeente te onderzoeken. De genoemde motie ligt er al sinds 2011. Voor het onderzoek ligt geld op de plank. De wethouder is echter op één spoor – Lage Weide – blijven doordenderen. Ze heeft aan Rijnenburg veel te weinig aandacht besteed. Volgens mij is dat de reden waarom wij daar nog niet verder zijn gekomen. Kan de wethouder aangeven wat ze sinds het voorjaar van 2011 allemaal heeft gedaan om de marktpartijen in Rijnenburg zo ver te krijgen?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ja, dat kan ik. Wethouder Isabella en ik hebben verschillende gesprekken gevoerd. Ook ambtenaren zijn in gesprek gegaan. Tot nog toe was men niet bereid om alleen met windenergie verder te gaan. Men was dermate onzeker over de woningbouwplannen dat men de winning van windenergie uitsluitend wilde integreren in de woningbouwplannen. Nu langzamerhand steeds duidelijker wordt dat de woningbouwplannen voorlopig niet doorgaan en dat het winnen van windenergie steeds rendabeler wordt – binnen tien of vijftien jaar heeft zich dat terugverdiend – is men misschien bereid om alleen het winnen van windenergie te bekijken. Dat zouden wij zeer toejuichen. Tot nog toe waren dat nog niet de geluiden van de Kopgroep.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mijn lezing van de geschiedenis is anders. Toen ik in 2011 motie 18 indiende, wilde ik gewoon een toezegging van de wethouder hebben. De wethouder zei echter alleen te willen praten over proefmolens in Rijnenburg. De meerderheid van de raad zei daarop dat de wethouder echte windmolens zou moeten onderzoeken. Volgens mij heeft de wethouder er te weinig energie in gestoken omdat zij haar projectje al had uitgekozen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! De heer Van Waveren weet heel goed dat wij niets liever wilden doen dan op twee locaties met windenergie aan de gang gaan. De Kopgroep heeft windenergie in haar plannen opgenomen, maar hield tot nog toe vast aan geïntegreerde plannen. Wij hebben daarover regelmatig gesproken. De Kopgroep wilde woningbouw en het winnen van windenergie niet van elkaar loskoppelen. Ik hoop heel erg dat men dat inmiddels wel wil doen. Dat zou erg mooi zijn.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik concludeer dat wij in Utrecht niet verder zijn gekomen dan waar wij waren gebleven. Deelt de wethouder dat met mij?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Nee. Het zou gek zijn als ik "ja" zei. Wij zijn zeker niet gebleven waar wij waren. Wij zijn zeker verder gekomen. Wij hebben voor Lage Weide een uitgewerkt plan gemaakt. Daar zal door de raad worden tegengestemd, maar alle seinen stonden op groen als werd gevraagd of het plan binnen de normen kon worden uitgevoerd, of het rendabel is, of wij het in het bestemmingsplan kunnen verwerken en of er grondposities zijn. Zo ver waren wij vier jaar geleden absoluut nog niet.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik hoor de wethouder steeds zeggen: "wij". Wie zijn "wij" precies?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Dat weet de heer Kleuver heel goed. "Wij" is een meerderheid van het college.

Ik ben blij dat de PvdA-fractie wil zoeken naar andere plekken in de stad waar windenergie mogelijk is, maar die minder tussen woonwijken liggen.

De CDA-fractie maakte een opmerking over de kosten van het proces. De EUR 200.000,00 plankosten die wij zouden voorschieten en de EUR 200.000,00 onderzoekskosten die voor rekening van de gemeente kwamen, stonden in het uitvoeringsplan Energie voor 2013 en 2014. Daarmee hebben acht fracties ingestemd, alleen de VVD-fractie was ertegen. De raad heeft er dus toestemming voor gegeven.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dat was een onderdeel van een pakket, maar dat is geen antwoord op mijn vraag.

Mijn vraag is – dat is ook de vraag van de commissie; die wordt als toezegging onder het voorstel weergegeven; het had de wethouder gesierd als zij die was nagekomen – om te rapporteren over de werkelijk gemaakte kosten en niet het noemen van de beschikbare ruimte in het programma. Ik wil de wethouder vragen om die toezegging alsnog zo spoedig mogelijk gestand te doen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Dat is het volgende punt waarop ik wil ingaan. Ik ging eerst in op het verwijt dat wij aan het plan überhaupt EUR 200.000,00 hebben gependend. De heer Van Waveren deed het voorkomen alsof de wethouder persoonlijk had besloten om dat bedrag over te maken. Daarvoor heeft echter de raad toestemming gegeven. Het bedrag en de bestemming stonden in het uitvoeringsprogramma Energie. Dat is niet geamendeerd. De opmerking dat de raad de werkelijk door ons gemaakte kosten nog te goed heeft, is correct. Dat gebeurt zoals gebruikelijk bij de jaarrekening. Ik weet dat de raad – wijzelf ook – met één druk op een knop de precieze kosten zou willen weten. Ik kan nu al zeggen dat de kosten hoger zijn geworden dan de genoemde EUR 400.000,00. De redenen daarvoor zijn uitermate helder: de klankbordgroep heeft veel meer gedaan dan aanvankelijk de bedoeling was, er zijn veel meer onderzoeken uitgevoerd op verzoek van buurtbewoners en insprekers, er is een extra stadsdebat gehouden en enkele onderzoeken zijn extra gedaan. De uitgaven zijn goed herleidbaar.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik ben blij dat de uitgaven goed herleidbaar zijn. Dan zal het geen punt zijn om dat voor de raad inzichtelijk te maken. Als de wethouder precies weet waar het geld aan is uitgegeven, is het een kwestie van de bedragen bij elkaar optellen. Ik vraag haar nogmaals of zij dat wil toezeggen. Zo niet, dan zal ik daarover in de tweede termijn een motie indienen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik heb dat al toegezegd. De raad zal dat krijgen. Sommige zaken lopen echter nog.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Kunnen wij afspreken dat wij de cijfers over een week of twee krijgen?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ja, dat zal ongeveer het tijdstip zijn waarop de cijfers bekend zullen worden.

De SP-fractie vroeg of wij voorloper willen worden op het gebied van energiebesparing. De SP-fractie bedoelt energiebesparing in huishoudens zodat de mensen aan de onderkant dat direct zullen merken. Dat zouden wij heel graag willen worden. Hopelijk kan zeer binnenkort het project Hoogspringer in Kanaleneiland beginnen zodat daar kan worden gestart met Energie Nul Woningen. Die woningen hebben überhaupt geen energierekening meer. Het is niet voor niets dat wij die in Kanaleneiland graag willen zien.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik ben blij dat de wethouder benadrukt dat wij altijd hebben gepleit voor het focussen op energiebesparing. De vraag die ik heb gesteld, is of wij energieopslag in de stedelijke omgeving meer kans kunnen geven. Levert dat voor het huidige energieterrein problemen op? Is het college bereid om hierbij het voortouw te nemen en om in Nederland koploper te worden?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Als die kansen er liggen, doen wij dat graag. Tot nog toe was mij vooral bekend dat warmte-koudeopslag veel kans maakt.

Die behelst niet zozeer energieopslag op een industrieterrein, maar meer in de bodem. De Utrechtse bodem is daarvoor bij uitstek geschikt. In Rijnsweerd is men daarmee druk bezig. Het is heel handig. Men slaat koude op voor de zomer en warmte voor de winter. Echter, als de SP-fractie op het industrieterrein daartoe mogelijkheden ziet, dan horen wij dat graag.

Ik heb mij voor een deel verbaasd over de bijdrage van de VVD-fractie. Voor een deel zijn de door de VVD-fractie genoemde zaken al eerder gewisseld. De VVD-fractie zegt enerzijds dat windenergie veel grootschaliger kan worden aangepakt. Ik denk daarbij aan initiatieven op rijksniveau. Anderzijds zegt de VVD-fractie dat de mensen het zelf moeten doen. Het is een beetje bijzonder om dat in een gemeenteraad te horen. Het is net alsof iedereen wat moet doen behalve de gemeente. Er moet op het niveau van het individu veel gebeuren en heel grootschalig ook. Echter, het lijkt er dan een beetje op dat de gemeente geen enkele verantwoordelijkheid voor het klimaatprobleem draagt. Dat is des te bijzonderder omdat in het kabinet – een VVD-kabinet – steeds meer de neiging bestaat om de steden daarbij een grote rol te geven.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wij hebben dit punt in de commissievergadering uit en te na besproken. Ik zal niet alles herhalen, maar het standpunt van de VVD-fractie met betrekking tot duurzame energie is bekend. Wij moeten duurzame energie opwekken waar dat het beste kan gebeuren. Dat moeten wij pan-Europees doen en niet op het laagst mogelijke niveau. Waar het kleinschalig kan en waar de mensen zelf in hun energievoorziening kunnen voorzien door het plaatsen van een zonnepaneel of warmtepomp juicht de VVD-fractie dat in alle bestuurslagen van harte toe. De gemeente moet zich vooral bezighouden met het faciliteren van initiatieven van buurtbewoners op kleine schaal. Ze moet ruimte geven en regels aanpassen, maar ze moet niet proberen om de energieambities van het college hele woonwijken op te dringen door daar windmolens te plaatsen. Dat is een slecht idee. De VVD-fractie is daar niet voor.

Het kabinet is van ons allemaal.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De tweede termijn zal voor de VVD-fractie buitengewoon kort zijn. De heer Van Schie is bijna door zijn spreektijd heen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Dan constateer ik dat het burgerinitiatief van Energie U blijkbaar net te groot was voor een individueel initiatief en blijkbaar net te klein om te kunnen voldoen aan het grootschalige initiatief. Ik zou mij juist dat soort oordelen niet willen permitteren. Het is aan mensen zelf – in dit geval Energie U – om initiatieven te nemen. Dat het qua maat net een tussenvorm is, is voor mij geen reden om ertegen te zijn.

Mevrouw **DIBI** (PvdA): Voorzitter! Ik doe een ordevoorstel. Ik denk dat de behandeling van het onderhavige agendapunt nog vrij lang zal duren. Er zijn mensen op de publieke tribune die wachten op de behandeling van het agendapunt over de buitenlandse daklozen. Wat de PvdA-fractie betreft, zou dat agendapunt kunnen worden uitgesteld als dat geen inhoudelijke problemen met zich meebrengt.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie heeft in de tweede termijn van het voorstel over de windmolens weinig tijd nodig. Ik zou niet weten wat ik nog moet zeggen. Ik heb al veel gezegd over dit belangrijke onderwerp. Ik ben tegen het ordevoorstel.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Ik kan het voorstel van mevrouw Dibi prima volgen. Wij hebben nog wat tijd nodig. Er zijn zojuist nog twee vragen gesteld. Daarmee wordt de eerste termijn erg lang. Ik denk dat er nog behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik wil graag van de wethouder horen hoe het is gesteld met het punt over de buitenlandse daklozen. Dat voorstel had al lang door de raad moeten worden aangenomen. Het geeft per 1 oktober 2013 krediet vrij. Ik ben tegen het ordevoorstel.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Voorzitter! Ik kan ermee leven als de behandeling van het voorstel over de buitenlandse daklozen wordt uitgesteld. Ik ben het echter eens met de heer Wijmenga. Het is eigenlijk al veel te laat. De wethouder moet het geld zolang maar voorschieten. Ik weet het anders ook niet.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Voor het oordeel wordt het er niet gemakkelijker op. De vraag die de heer Wijmenga stelde, hebben wij natuurlijk ook.

Als het voorstel vanavond nog kan worden behandeld, dan is dat wel meer ordentelijk.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat u tegen het ordevoorstel bent.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ook ik ben tegen het ordevoorstel. Laten wij gewoon vanavond ons werk afmaken.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik kan mij herinneren dat wethouder De Rijk heeft beloofd om het kort te houden. Ik weet niet hoe zij die opmerking interpreteert. Volgens mij moet zij aan het einde van haar spreektijd zijn. Wij maken liever vanavond de agenda af. Volgens mij was de SP-fractie de enige fractie die in de commissievergadering van het voorstel over de daklozen een B-punt maakte. Wij willen daarnaar handelen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Begrijp ik het goed dat de fracties van PvdA, D66 en VVD vóór het ordevoorstel zijn? Dan is het aangenomen. Het onderwerp komt de volgende keer terug.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zit met een vraag. Verscheidene fracties zouden graag het oordeel van de wethouder hebben gehoord. Ik hecht eraan dat hij dat nog geeft.

De **VOORZITTER**: Dat krijgt u, hoor. Dat is geen enkel probleem. Het is een ordevoorstel, geen debat. Niet alle fracties vinden dat blijkbaar doorslaggevend. Ik geef het college graag gelegenheid om te reageren.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! De raad had het voorstel al lang en breed moeten aannemen. Het heeft al eerder op de agenda gestaan. In dat licht kan deze interimperiode nog wel worden aangehouden. In de commissievergadering was voor de inzet van het college majeure steun. De discussie die rest, gaat over de periode daarna. Als wij dit voorstel in de volgende raadsvergadering definitief kunnen bespreken, dan denk ik dat ik van de raad het mandaat heb gekregen om in de tussenperiode het goede werk voort te zetten.

De **VOORZITTER**: Dan beginnen wij hiermee de volgende keer. Er wordt gefluisterd dat er dan een vrij volle agenda is.

Drie fracties zijn voorstander van het ordevoorstel. Die hebben het voorstel van het college gehoord. Ik kan mij niet voorstellen dat die nu tegen zijn. Het ordevoorstel is aanvaard.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! De volgende keer zullen wij drie decentralisaties behandelen. Het zou handig zijn als de fracties in hun agenda er rekening mee houden dat wij dat niet vóór 23.30 uur zullen redden. Misschien kunnen ze de volgende ochtend vrij nemen.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Ik wil de heer Oldenburg erop wijzen dat de decentralisaties zijn gepland voor de middagvergadering. Ik stel voor om daarvoor de tijd te nemen. Wij vragen de griffie om dan een uur eerder te beginnen. Dat zou prima zijn.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Er zijn twee dagdelen voorzien. De fracties van CDA en VVD zijn zo goed als door hun spreektijd heen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Het college heeft zeer lang geantwoord op twee of drie vragen die zijn gesteld.

Ik dien de volgende motie in.

**"Motie 8
Waar Wel**

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 30 januari 2014, ter bespreking van het raadsvoorstel Structuurvisie windmolens Lage Weide,
Constaterende dat:

1. Er geen meerderheid in de Utrechtse gemeenteraad voor de structuurvisie windmolens Lage Weide is;

2. De ambitie om 20% van de benodigde energie in 2020 lokaal op te wekken onveranderd is;
3. Het besluitvormingsproces onder voor- en tegenstanders tot grote zorgen en onvoldoende draagvlak geleid heeft.

Overwegende dat:

1. Lokaal gewonnen energie bijdraagt aan lagere energielasten;
2. Het college beschikt over een berekening dat zonne-energie in Utrecht mogelijk evenveel kan opleveren als de zes windmolens op Lage Weide.

Draagt het college op:

- Een inventarisatie op te stellen waar duurzame energieopwekking binnen de gemeentegrenzen van Utrecht mogelijk is en de gemeenteraad hierover voor de bespreking van de programmabegroting 2015 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Haage en mijzelf.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wat is de onduidelijkheid in het antwoord van de wethouder over dat de inventarisatie al is gemaakt? Volgens mij was zij heel duidelijk. Is motie 8 daarom niet overbodig?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik weet dat de wethouder bij de commissiebehandeling een motie van deze strekking hartgrondig ontraadde omdat het heel ingewikkeld en tijdrovend zou zijn. Het lijkt mij echter wel zo duidelijk om hierover een duidelijke motie te hebben. Als de wethouder het in de kast heeft liggen, dan stuurt zij dat de raad volgende week toe.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan mij het antwoord van de wethouder niet herinneren. Volgens mij ging dat over een zeer uitgebreide structuurvisie die de CDA-fractie voorstelde. Ik vind het dictum van motie 8 best sympathiek. In 2008 en 2009 hebben wij een onderzoek laten doen door Bureau Bosch en Van Rijn. Dat was een zeer uitgebreid onderzoek naar mogelijke locaties voor onder andere windenergie. Daarin wordt een aantal uitspraken gedaan over grootschalige zonne-energie. Wat zou de D66-fractie graag verder onderzocht willen zien?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik denk zeker dat in samenhang met het rapport dat wij hebben ingeleverd het nuttig kan zijn om de actuele stand van zaken te hebben. Er is sedert 2008 veel veranderd.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Uit welk potje wordt de gemeente geacht dit onderzoek te dekken?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik denk dat dit uit het Duurzaamheidsfonds kan.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Dat horen wij straks graag van de wethouder.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! De gemeenteraad zal straks een mooi voorstel wegstemmen. Dat was echter al langer duidelijk. De GroenLinks-fractie kan goed tellen. Ik vind het zelf bijzonder spijtig. Ik heb in de eerste termijn hetzelfde gezegd.

Vanavond zijn op de publieke tribune veel wijkbewoners aanwezig. Daarbij zijn veel mensen die niet enthousiast zijn over het plan. Ik hoop dat zij met het besluit van de gemeenteraad over dit onderwerp even rust ervaren. Ik wens hun dat van harte toe.

Ik ben blij met het antwoord van de wethouder over Rijnenburg. Het zou goed zijn als zij de raad daarover op korte termijn informeert. Ik hoor dan graag of de raad eventuele hobbels moet wegwerken. Dan hebben wij echt iets om mee aan de slag te gaan.

Motie 8 klinkt best sympathiek.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ook wij vragen om een inventarisatie van duurzame energie. Het nieuwe daaraan is dat het onderwerp breder wordt bekeken.

In de eerste termijn heb ik gezegd dat de kennis die is opgedaan groot is, zowel bij voor- als tegenstanders.

Wij willen niet dat die verloren gaat. Wij willen dat wordt bekeken of met maatschappelijke organisaties zoals Energie U, die er veel tijd in hebben gestoken, op een andere manier kan worden samengewerkt. Ik heb daarvoor samen met de heer De Vries een motie opgesteld.

"Motie 9

Maatschappelijke energie

De Gemeenteraad in vergadering bijeen op 30 januari 2014

Constaterende dat:

- er momenteel in de gemeenteraad onvoldoende draagvlak is voor de structuurvisie windmolens Lage Weide;

Overwegende dat:

- maatschappelijke organisaties zoals Energie-U erg veel tijd en energie in het project voor windenergie op Lage Weide hebben zitten;
- dat door de voor- en tegenstanders in het windmolendebat veel kennis is opgedaan over duurzame energie in Utrecht;
- het jammer zou zijn deze kennis van maatschappelijke organisaties en hun vrijwilligers verloren te laten gaan;

Verzoekt het college:

- om zo snel mogelijk met betrokken organisaties op gebied van duurzame energie in gesprek te gaan en te bezien op welke wijze maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming van de energieopwekking de ruimte gegeven kan worden
 - hier de Raad over te informeren bij de voorjaarsnota;
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer De Vries en mijzelf.

Ik wil de griffier verzoeken om de notulen van dit debat naar de provincie door te geleiden. Daar is men vast nieuwsgierig naar wat wij vanavond hebben gezegd en besloten.

Als wij nog eens zullen spreken over nieuwe ambitieuze plannen moeten wij op een andere manier samenwerking zoeken met burgerinitiatieven en zorgen voor draagvlak. Wij moeten in gesprek gaan met omwonenden en er zelf een rol in nemen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik ben het eens met de suggestie van mevrouw Haage dat het goed zou zijn dat de griffier de notulen van de vergadering doorstuurt naar de provincie. Vindt zij dat voor de wethouder ook een taak is weggelegd om de provincie duidelijk te maken dat in de gemeenteraad geen draagvlak is voor windmolens?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Volgens mij is de uitspraak van de raad klip en klaar. Ik kan mij voorstellen dat de wethouder in het bestuurlijke circuit personen ontmoet die verantwoordelijk zijn voor de provinciale structuurvisie. Zij moet dan de uitspraak verwoorden die de raad dadelijk zal doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De conclusies die wij uit het debat trekken, heb ik in interrupties in het betoog van de wethouder gemaakt. Wat volgens de wethouder is bereikt, is papier en onderzoek. Volgens mij is dat niet veel beter voor het milieu dan wat er vier jaar geleden was, sterker nog, er zijn wat bomen omgegaan om de rapporten te kunnen maken.

Volgens mij wordt met de moties 8 en 9 de fout gemaakt dat wij moeten doordenderen en nieuw onderzoek moeten doen zonder heldere kaders te stellen. De opdracht van de D66-fractie is het opstellen van een inventarisatie over duurzame energieopwekking zonder daarbij uit te sluiten dat het windmolens op Lage Weide zouden kunnen zijn. Als men die niet wil zien, dan moet men dat per definitie vooraf goed regelen. Daarom zullen wij motie 8 niet steunen. Ik denk dat hetzelfde geldt voor motie 9, maar die heb ik nog niet gezien.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De interesse van de wethouder voor energieopslag is fijn. Ik hoop dat wij inzake warmte-koudeopslag stappen zullen zetten. Wij moeten bekijken of Lage Weide bij de transitie van elektriciteit de batterij kan worden. Wij zullen daarover wellicht later nog spreken.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik ben het met de CDA-fractie eens over motie 8. Volgens mij is de inventarisatie er al.

Er is intussen niet zo ongelofelijk veel veranderd wat de stand van de techniek betreft. Hooguit zijn de opbrengsten anders. Ik vind motie 8 eigenlijk overbodig. Het is niet verstandig als niet duidelijk wordt aangegeven wat men al dan niet wil.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wij delen de tweede constatering van motie 8 niet. Wij denken samen met de CDA-fractie dat het niet verstandig is om opnieuw een traject in te gaan. Motie 9 lijkt mij niet zo nodig. Ik wacht de reactie van de wethouder af.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Over motie 8 zit ook ik op de lijn van de CDA-fractie. Zonder kaders kan een inventarisatie alle kanten opgaan.

Motie 9 stelt zo snel mogelijk met betrokken organisaties over duurzame energie in gesprek te gaan en dat daaraan ruimte moet worden gegeven. Volgens mij is dat echter staand beleid. Ik denk dat motie 9 overbodig is. Ik ben er niet voor om zaken die zijn geregeld opnieuw te regelen. Ik hoor graag wat de wethouder over motie 9 heeft te zeggen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat de heer Rottier inmiddels ter vergadering is gekomen. Het is fijn dat u er bent. Het is belangrijk om dit te melden voor als er straks wordt gestemd.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Motie 8 is wat ons betreft overbodig. Als men daarop wil doorgaan, is het goed om eerst te bekijken wat in de rapporten van CE Delft en Bosch en Van Rijn al in kaart is gebracht. CE Delft heeft alle potenties op alle gebieden in beeld gebracht. Bosch en Van Rijn heeft vooral windenergie bekeken, maar heeft ook een doorkijk naar biomassa gegeven. Mocht men na het lezen van deze rapporten iets meer kunnen preciseren waar men nader onderzoek zou willen zien en op welke wijze men deze rapporten zou willen vormgeven in bijvoorbeeld een ruimtelijke structuurvisie en welke kaders men daaraan wil meegeven, dan zouden wij dat zeker kunnen bekijken. Op deze manier lijkt het echter een herhaling van zetten te worden. Daarom ontraden wij motie 8.

Motie 9 kunnen wij overnemen. Natuurlijk willen wij na de toch wat teleurstellende ervaring die dit debat voor een aantal organisaties en groepen mensen moet zijn geweest graag met mensen in de stad in gesprek gaan over wat allemaal nog wel zal kunnen en op welke gebieden zij de gemeente daarbij nodig hebben.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Volgens mij heb ik van de wethouder geen antwoord gekregen op de vraag waaruit het voorstel van motie 8 moet worden bekostigd.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik heb motie 8 ontraden. Misschien had ik daaraan nog kunnen toevoegen dat ik benieuwd ben waar de dekking vandaan zou moeten komen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Volgens mij heeft de D66-fractie een suggestie voor de dekking gedaan. Men kan het daarmee eens zijn of niet, maar ik zou graag de interpretatie van de wethouder ervan horen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het spijt mij zeer, maar behalve het uitspreken van een stemverklaring mag de VVD-fractie niets meer zeggen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Wij zouden dan nog eens heel precies door het uitvoeringsprogramma 2013-2014 heen moeten gaan. Dan zou de raad moeten aangeven wat voor de dekking van motie 8 is bestemd.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik heb zojuist met de mede-indiener overlegd. Hoewel de beantwoording van de wethouder aan de magere kant is – de technieken zijn voortgeschreden; wij hebben behoefte aan nieuwe informatie – begrijpen wij dat er misschien meer informatie beschikbaar is dan wij weten. Wij trekken motie 8 in, maar houden nadrukkelijk de vinger aan de pols.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 8 is ingetrokken.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Wij trekken motie 9 in. Motie 9 is door het college overgenomen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 9 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Het voorstel wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks en ChristenUnie ervoor hebben gestemd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hiermee is een einde gekomen aan de vergadering. Dank voor uw geduldige belangstelling, ook voor die van de kijkers en luisteraars thuis.

Hierna sluit de voorzitter, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Agenda vaststellen en inventarisatie	Pag. 2
Notulen vergaderingen 14 november, 3 december en 19 december 2013	Pag. 2
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
Lijst van ingekomen stukken	Pag. 2

AAN DE ORDE:

1. Voorstel inzake ontheffing woonplaatsvereiste wethouder Spigt (Jaargang 2014, nr. 1)	Pag. 4
2. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan De Wetering (Jaargang 2014, nr. 2)	Pag. 4
3. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Leidsche Rijn Centrum Noord (Jaargang 2014, nr. 3)	Pag. 4
4. Voorstel tot vaststelling van de eerste wijziging van de Verordening marktgelden 2014 (Jaargang 2014, nr. 5)	Pag. 4
5. Voorstel inzake de voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting 2013 (Jaargang 2014, nr. 6)	Pag. 5
Vragenuurtje	Pag. 5
Actuele motie inzake rotondes	Pag. 7
Actuele motie inzake portret oud-burgemeester	Pag. 9
6. Voorstel tot vaststelling van de structuurvisie windmolens Lage Weide (Jaargang 2013, nr. 145)	Pag. 10